

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU
ANTALYA HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ

“BİZ ENGEL TANIMAYIZ” PROJESİ SONUÇ RAPORU

HAZIRLAYAN
TOPLUM SAĞLIĞI HİZMETLERİ ŞUBESİ

ANTALYA

2013

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
KAPAK	
Projenin Adı	1
Projenin Amacı	1
Projenin Alanı	1
GİRİŞ	2
1. Projenin Başlatılma Gerekçeleri	2
1.1. Önem	2
1.2. Sınırlılıklar	3
1.3. Tanımlar	3
1.3.1. Engelli Birey	3
1.3.2. Özel Sınıf	3
1.3.3 Kaynaştırma Sınıfı	3
1.3.4 Kaynak Oda	3
1.4.5 Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	4
1.5. Engel Çeşitleri	4
1.5.1 Fiziksel Engelli Bireylerin Özellikleri	4
1.5.2. İşitme Engelli Bireylerin Özellikleri	4
1.5.3 Görme Engelli Bireylerin Özellikleri	4
1.5.4. Zihinsel Engelli Bireylerin Özellikleri	5
1.5.5. Down Sendromu	5
1.5.6. Yaygın Gelişimsel Bozukluk Otizm	6
1.6. Türkiye’de Engelli Yetişkinler ve Çocuklar	6
1.6.1. Engelliler Yasası	7
1.6.2. Engelli Çocukların Hakları	7
1.6.3. Engelli Çocukların Eğitimi	8

1.6.4. Bakım, Rehabilitasyon ve Diğer Hizmetler	8
2. YÖNTEM	10
2.1 Araştırma Modeli	10
2.2. Araştırma Grubu	10
2.3. Veri Toplama Araçları	10
2.3.1.Bireyi Tanıma Formu	10
2.4. Verilerin Toplanması	11
2.5. Uygulama	11
2.6. Verilerin Analizi	11
3. ÖĞRENCİ ANKET ÇALIŞMALARI	12
Öğrencilerin Cinsiyet ve Eğitim Durumu Dağılımı	13
Tablo 3.1.1. Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı	12
Öğrencilerin Genel Durum Ve Sayıları	13
Velilerin Genel Durum Ve Sayıları	14
1. Konyaaltı Bölgesi Genel İstatistik Tablosu	15
Tablo 1.1. 3. Öğrencilerin Anne-Baba Eğitim Seviyesi Dağılımı (Konyaaltı Bölgesi)	16
1.2. Özel Eğitim Sınıfı Öğrenci Velilerinin Eğitim Seviyesi Dağılımı	17
Tablo 1.3. Öğrencilerin Anne-Baba Eğitim Seviyesini Bilme Durumu Dağılımı (Konyaaltı Bölgesi)	18
Tablo 1.4. Konyaaltı 3. sınıf öğrencilerinin ön test-son test soru cevapları grafiği	19
Tablo 1.5. Konyaaltı Bölgesinin ön test-son test doğru cevap sayıları ve yüzdeleri	20
Tablo 1.6. Anne Eğitim Durumuna Göre 3. sınıf öğrencilerinin ön test-son testte verdiği cevap (Konyaaltı Bölgesi)	21
Tablo 1.7. :Ön test-son testte annenin eğitim durumuna göre çocuğun verdiği doğru cevap sayısı (Konyaaltı Bölgesi)	22

Tablo 1.8. Baba Eğitim Durumuna Göre 3. Sınıf öğrencilerinin ön test-son testte verdiği cevap (Konyaaltı Bölgesi)	23
Tablo 1.9. Ön test-son testte babanın eğitim durumuna göre çocuğun verdiği doğru cevap sayısı (Konyaaltı Bölgesi)	24
2. Zeytinköy Bölgesi Öğrencilerin Genel Durum Ve Sayıları	26
Tablo 2.1. Öğrencilerin Anne-Baba Eğitim Seviyesini Bilme Durumu Dağılımı (Zeytinköy Bölgesi)	27
Tablo 2.2. Özel Eğitim Sınıfı Öğrenci Velilerinin Eğitim Seviyesi Dağılımı (Zeytinköy Bölgesi)	28
Tablo 2.3. 3. Sınıf Öğrenci Velilerinin Eğitim Seviyesi Dağılımı (Zeytinköy Bölgesi)	29
Tablo 2.4. Zeytinköy 3. Sınıf öğrencilerinin ön test-son test sorularının Değerlendirilmesi	30
Tablo 2.5. Zeytinköy Bölgesi 3. Sınıf öğrencilerinin ön test –son test doğru cevap sayılarının değerlendirilmesi	31
Tablo 2.6. Anne eğitim durumuna göre 3. sınıf öğrencilerinin ön test-son testte verdiği cevap (Zeytinköy)	32
Tablo 2.7. Ön test-son testte annenin eğitim durumuna göre çocuğun verdiği doğru cevap sayısı (Zeytinköy Bölgesi)	33
Tablo 2.8. Baba eğitim durumuna göre 3. sınıf öğrencilerinin ön test-son testte verdiği cevap (Zeytinköy Bölgesi)	34
Tablo 2.9. Ön test-son testte babanın eğitim durumuna göre çocuğun verdiği doğru cevap sayısı (Zeytinköy Bölgesi)	35
5. SONUÇ, TARTIŞMA	37
6. ÖNERİLER	40
KAYNAKLAR	42
EKLER	44

**T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
Halk Sağlığı Müdürlüğü**

Projenin Adı: İlkokul 3. sınıf öğrencilerine yönelik; güzel sanatların değişik dalları kullanılarak, engelli öğrencilerle empati kurma, özel eğitim sınıfı öğrencilerine de yaşamlarını daha kolay devam ettirmeleri için temel sağlık bilgileri eğitimi konusunda farkındalığın yaratılmasını sağlama.

Projenin Tanımı:

Proje, engelli çocuklara kendi vücutlarını kullanarak ses üretmeleri, oluşan sesler sonucunda bedenlerini fark ettirmek, özgüvenlerini arttırmak, yaşamlarını daha kolay devam ettirebilmeleri için temel sağlık bilgileri aşılacak ve özbakım becerilerine yönelik eğitim vermektir.

3. sınıf öğrencilerine ve 3. sınıf öğrencilerin velilerine, engelli çocuklar hakkında fikir edinmelerini ve engelli çocuklara yönelik empati kurmalarını sağlamak üzere hazırlanmıştır.

Projenin Alanı: Konyaaltı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Özel Eğitim sınıfı bulunan ilkokullar.

GİRİŞ:

Türkiye’de 1.772 305 engelli bulunmaktadır. Bu engellilerin %1.4 ‘ü ilköğretim kademesini kapsamaktadır. Bu oran Avrupa ülkelerine bakıldığında oldukça düşüktür.

Zihinsel engelli çocukların çoğu toplum içinde yaşamlarını kolaylaştıracak, kendilerini sosyal ve ekonomik olarak bağımsızlığa kavuşturacak birçok bilgi ve beceriyi öğrenebilirler. Sosyal becerilerinin gelişmesi için, kendi vücutlarının farkında olmaları, çocuklara hijyen, temel sağlık kurallarının kazandırılması ve özgüvenlerinin artırılması desteklenmelidir.

1- Projenin Başlatılma Gerekçeleri:

- Günümüzde insanların engelli bireylere karşı olan önyargı ve tutumları, engelli bireylerin temel hak ve özgürlüklerini kullanmalarını zorlaştırmaktadır.

- İnsanların engellilere olan tutum ve davranışlarını eğitimler değiştirmek mümkündür. Bu eğitimin çocukta ve ailede başlaması, çocuklara engelli bireyler hakkında kapsamlı bilgi verilmesi, engelli

bireylerin özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak engellilere nasıl davranılması gerektiği konusunda bilgi verilmelidir.

- Velilere engelli bireyler hakkında bilgilendirilmeli ve engelli bireylere nasıl davranmaları gerektiği konusunda eğitim verilmelidir.

- Engelli bireylerin; toplumsallaşma süreci, günlük yaşam becerileri ve temel sağlık kuralları eğitimi ile desteklenmelidir.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa göre ;

Madde 8: Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkan eşitliği tanınır. Özel eğitime ve korumaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirleri alır.

573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye göre;

4. maddenin;

d bendi: Özel eğitim gerektiren bireylerin, eğitsel performansları dikkate alınarak, amaç muhteva ve öğretim süreçlerinde diğer bireylerle birlikte eğitilmelerine öncelik verilir.

e bendi: Özel eğitim gerektiren bireylerin her tür kademedeki eğitimlerinin kesintisiz sürdürülebilmesi için her türlü rehabilitasyonlarını sağlayacak kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılır.

Madde 25: Özel eğitim okul ve kurumları ile özel eğitime destek sağlayan okul ve kurumların eğitim öğretim sınıfı personel ihtiyacı öncelikle karşılanır; ihtiyaç duyulan uzman personel atanır veya diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak görevlendirilir.

2- Mevcut Durum:

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, tarafından çıkarılan özel eğitim önerilen öğrenciler için Performans Belirleme Formunda yer alan Sosyal Hayat Becerileri, Bilişsel Becerilere Hazırlık ve Dil, Konuşma ve Alternatif Becerilerinde projenin konusu ile ilgili maddeler şu şekilde belirtilmiştir:

Bilişsel Becerilere Hazırlık, Taklit Becerileri Performans Göstergesi 1: Hareketi taklit eder.

Bilişsel Becerilere Hazırlık, Taklit Becerileri Performans Göstergesi 2: Sesleri taklit eder.

Dil Konuşma ve Alternatif İletişim Becerileri, İfade Edici Dil Becerileri Performans Göstergesi 20: Bedenine ait özellikleri belirtir.

Sosyal Hayat Becerileri, Sağlıklı Yaşam Performans Göstergesi 1: Vücut sistemlerini tanır.

Sosyal Hayat Becerileri, Sağlıklı Yaşam Performans Göstergesi 2: Duyu organlarını tanır.

Sosyal Hayat Becerileri, Sağlıklı Yaşam Performans Göstergesi 8: Hastalanınca yapılması gerekenleri belirtir.

Türkçe Becerileri, Algı Çalışmaları Performans Göstergesi 1: Görsel uyaran verildiğinde tepki verir.

Türkçe Becerileri, Algı Çalışmaları Performans Göstergesi 2: İşitsel uyaran verildiğinde tepki verir.

Konyaaltı ilçesinde 7 ilkokul bulunmaktadır. Bu ilkokullarından 7'sinde özel eğitim sınıfı bulunmaktadır. Proje kapsamında özel eğitim sınıfı bulunan 3 ilkokul seçilecektir.

Okulun Adı	3.Sınıf Öğrenci Sayısı	3. Sınıf Şube Sayısı	3.Sınıf Öğretmen Sayısı	Özel Eğitim Sınıfında eğitim-öğretim gören Hafif Düzeyde Engelli Öğrenci Sayısı	Rehber Öğretmen Sayısı	Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmeni Sayısı
Dr. Cahit Ünver İlkokulu	196	6	6	5	2	2
Gazi Mustafa Kemal İlkokulu	206	6	6	10	2	2
Hasan Fatma Çavlı İlkokulu	24	2	2	4	2	1
Konyaaltı İlkokulu	216	6	6	10	2	2
Leyla Kahraman-Sevim Ertenü İlkokulu	182	4	4	6	2	2
Z.Marsel Z. Denizhan Öner İlkokulu	83	3	3	4	2	1

Aşağıkaraman İlkokulu	28	1	1	1	2	
TOPLAM	935	28	28	40		10

2- Projenin amacı:

Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda özel eğitimin temel ilkeleri şunlardır;

c maddesi: Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, eğitim performansları dikkate alınarak, amaç, içerik ve öğretim süreçlerinde ve değerlendirmede uyarlamalar yapılarak, akranları ile birlikte eğitilmelerine öncelik verilir.

d maddesi: Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerinin kesintisiz sürdürülebilmesi için, rehabilitasyon hizmetlerini sağlayacak kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılır.

g maddesi: Özel eğitim politikalarının geliştirilmesinde, üniversitelerin ilgili bölümleri ve özel eğitime ihtiyacı olan bireylere yönelik etkinlik gösteren sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içinde çalışılır.

ğ maddesi: Özel eğitim hizmetleri, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, toplumla etkileşim ve karşılıklı uyum sağlama sürecini kapsayacak şekilde planlanır.

Bu proje ile özel eğitim sınıfı öğrencilerine yönelik olarak;

Projenin amacı Antalya İli Konyaaltı İlçesine bağlı, özel eğitim sınıfı olan ilkokullarında, eğitim-öğretim hayatına devam etmekte olan özel eğitim sınıfı öğrencilerine;

- Orff müziği ve Orff müzik enstrümanları aracılığıyla, öğrencilerde bedensel farkındalık algısını yaratmak,
- Öğrencilere duyu organlarını aktif bir şekilde nasıl kullanabileceklerini öğretmek öğrencilerin el-göz-beden koordinasyonlarını geliştirmek,
- Öğrencilere sağlık bilgilerini vermek ve hijyen kurallarını aşlamak,

- Beynin sağ ve sol lobunu birlikte kullanarak işitsel algı farklılığını geliştirmeye, bu algı farklılığını, hareket biçimleri ile bütünleştirmek,
- Öğrencilerin sosyal-duygusal gelişim düzeylerini; birlikte hareket etme, dayanışma yoluyla sosyal duyarlılık duygusu oluşturmalarını sağlayacak şekilde akranlarının gelişim düzeylerine yakın hale getirmeye çalışmaktır.

Bu proje ile ilkokul 3. sınıf öğrencilerine yönelik olarak;

Engelli çocuklara uygulanacak olan eğitimin yanı sıra; Antalya İli Konyaaltı İlçesinde bulunan, özel eğitim sınıfı olan ilkokullarda eğitim-öğretime devam etmekte olan 3. sınıf öğrencilerine;

- Görme, İşitme, Zihinsel ve Bedensel Engelli çocuklar hakkında genel bilgi vermek,
- Toplumsallaşma sürecinde olan engelli çocukların karşılaştıkları sorunlar hakkında fikir sahibi olmalarını sağlamak,
- Engelli çocuklara ve bireylere yönelik duyarlılık oluşmasını sağlamak ve doğru davranış modelleri sergilemek,
- Engelli çocuklara yönelik telepati ve empati kurabilme becerilerini geliştirmeye yönelik faaliyetler yapmaktır.

Bu proje ile ilkokul 3. sınıf öğrencilerinin velilerine yönelik olarak;

Antalya İli Konyaaltı İlçesinde bulunan, özel eğitim sınıfı olan ilkokullarda eğitim-öğretime devam etmekte olan 3. sınıf öğrencileri velilerine;

- Velilerin görme, işitme, zihinsel engel gibi engel türleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak,
- Velilerin engelli bireylere karşı nasıl davranmaları gerektiği konusunda bilgilенmelerini sağlamak,
- Velilerin engelliler hakkındaki duygu ve düşüncelerini çocuklarıyla paylaşmalarını sağlamaktır.

3- Proje AR-GE Faaliyetlerinde Uygulanacak Yöntem:

Projede; 3. Sınıf öğrencileri için Rol Oynama (dramatizasyon) yöntemi, özel eğitim sınıfı öğrencileri için ise işbaşında eğitim yöntemi kullanılacaktır.

Rol Oynama (dramatizasyon) Yöntemi:

Rol oynama yönteminde bir fikir, durum, sorun ya da olay bir grup önünde dramatize edilir.

Öğrencinin kendi duygu, düşünce ve hayallerini bir başka kişiliğe bürünerek ifade etmesini sağlayan bir metot olan rol oynama, özellikle sosyal bilimlerde kullanılabilen bir metottur. Psikolojik terapide “psikodrama”, okullarda “sosyodrama” olarak kullanılan bu metotta dramatisasyon, yani rol oynama esastır

Rol Oynama Yönteminin Özellikleri

1. Öğrencilere hislerini, tutumlarını açıklama imkanı sağlar.
2. Öğrencilere durumu sadece “kavrama” yerine “hissetme” imkanı da verir.
3. Öğrencileri güdülemeye uygundur.
4. Hayatta karşılaşacakları gerçek durumlar için hazırlıklı olma fırsatı verir.
5. Sosyalleşmede etkili bir araç özelliği taşır.
6. Duygusal öğrenmeler için müsaittir.
7. Öğrencilere olumsuzluklar karşısında soğukkanlı olmasını öğretmeye uygundur.
8. Kalabalık sınıflara uygun değildir.
9. Her öğrenci için uygun değildir

İşbaşında Eğitim Yöntemi:

İşbaşında eğitim, kuramsal ve uygulamalı öğretim yoluyla öğrenciyi öğretim ve daha çok üretime dönük boyutlarda yetiştirme yöntemidir.

Bu yöntem, öğrencilerin bir konu üzerinde amaçlı, planlı bir şekilde, gerçek araç ve malzemelerle; yaparak-yaşayarak öğrendikleri bir metoddur.

4- Proje AR-GE Faaliyetlerinde Uygulanacak Teknik:

Projede, 3. Sınıf öğrencileri için drama tekniği; özel eğitim sınıfı öğrencileri için ise gösteri tekniği ve soru-cevap tekniği kullanılacaktır.

Ailelere uygulanacak eğitim için ise Anlatım Yöntemi kullanılacaktır.

Drama Tekniği:

Çocuk hayatında çok önemli bir yer tutan oyun yeteneğinin kontrollü bir şekilde eğitim hayatına aktarılması demektir. Bu tekniği iyi kullanmak için öğrencilerin bilgisi kadar yaratıcılıkları da çok önemlidir.

Eğitimci, eğitim öncesinde hazırladığı drama çalışmalarını öğrencilerle uygulayacaktır. Uygulanacak olan drama çalışmaları uygulayacak olan öğrenci grubunun genel gelişim düzeyine uygun olacaktır.

Gösteri Tekniği:

Belirli olgu ve olaylara ilişkin bilgi edinmek, ilkeleri açıklamak, birtakım teknik ve becerileri öğretmek amacıyla öğrencilerin önünde anlatılanları deneme, yapma işidir.

Demonstrasyon tamamen gerçek koşullar altında ve gerçek araçlar kullanılacak yapılabildiği gibi resim, fotoğraf, slayt, film şeridi, hareketli filmler, basit çizimler ya da başka semboller kullanılarak yapılabilir.

Eğitimci, kullanacağı araçları, öğrencilere tanıttak, araçların ne işe yaradığını, ne amaçla kullanıldığını anlatacak ve malzemelerle neler yapılacağını gösterecektir. Çocuklara daha önceden hazırladığı Orff Enstrümanlarının resimlerini göstererek enstrümanlar hakkında genel bilgi verecek ve Orff Müziğini dinletecektir. Sonra çocuklardan, kendilerine verilen enstrümanları kullanarak müziğe uyumlu sesler çıkarmalarını isteyecektir.

Soru-Cevap Tekniği:

Anlatımı daha hareketli tutabilmek ve öğrenmeyi pekiştirmek amaçlı olarak kullanılan, konu anlatımı sırasında vurgu yapılması gereken noktalarda onay cümleleri üzerine kurulu olan tekniktir.

Soru-Cevap Tekniğinin Özellikleri:

1. Öğrencileri güdülemeye uygundur.
2. Kavramları uygulamaya ve cesaretlendirmeye müsaittir.
3. Öğretim süresince geri besleme sağlar.
4. Hem tüm sınıfı hem de bir öğrenciyi anlama imkanı verir.
5. Öğrencileri aktif yapmaya uygundur.

5- Proje AR-GE Faaliyetlerinde Uygulanacak Araçlar:

Müzik ve ritim çalışmaları için kullanılacak olan Orff enstrümanları ve Orff müziği,

İnsan vücudu tanıtımı için insan vücudu maketi,

Nefes alıp verme çalışmaları ve etkinlikler için balon,

Görme organına yönelik çalışmalar için Dart oyunu,

Görme engelli çocuklarla empati kurabilmeleri için göz bandı, ayakkabı bağcığı ve boncuk,

Projenin afişi için belirlenecek olan resmin seçilmesi için çocuklara resim yaptırılacaktır. Resim yaparken kullanabilecekleri A3 formatında beyaz resim kağıdı, pastel boya ve kuru boyadan oluşmaktadır.

Orff enstrümanları: Çelik Üçgen, Ritm Çubukları, Zil, Timpani, Gong, Ksilofon, Metalofon, Bango, Marakas, Kastanyet ve Teften oluşmaktadır.

Orff enstrümanlarının kolay çalınması, akord sorununun olmaması, teknik donanım gerektirmemesi, doğaçlama çalışmalarına uygun olması, çocukta ilgi uyandırması ve kolay öğrenmeyi sağlamaktadır.

6- Projenin Çıktıları ve Başarı Ölçütleri:

- 1.** Tüm insanlarda var olan soluk alıp verme, kalp atışı gibi bedensel ritimleri ritimsel olarak çocuğa öğretmek ve çocuğun bu ritimleri fark etmesini ve hissetmesini sağlamak.
- 2.** Bedensel perküsyon yani çocuğun bedenini kullanarak nasıl müzik oluşturacağını öğrenmesini sağlamak.
- 3.** Çocuğun bedenine ait organlarını nasıl kullanacağını, organların temel görevlerini ve ne işe yaradıklarını müzik yoluyla öğrenmesini sağlamak.
- 4.** Çocuğun görme duyusunun gelişmesi ve takip becerilerinin edinimini sağlamak, el-göz-beden koordinasyonunu kurabilmesini sağlamak.
- 5.** Çocuğun işitme ve algılama becerisini geliştirmek, duyduğu sesleri yorumlaması ve anlamlandırmasını sağlamanın yanı sıra işitmesinin farkında olması, duyduğu seslere uyumlu olacak şekilde vücudunu hareket ettirmesini sağlamak.
- 6.** Beynin sağ (duygusal bölüm) ve sol (bilişsel bölüm) tarafı birlikte kullanmasını ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesini sağlamak.

7. Birlikte ses üretme, grup oluşturma ve dayanışma sağlama sayesinde çocuğun sosyal-duygusal gelişimine katkı sağlamak.
8. Çocuğun bağımsız karar verme becerisi, sorumluluk bilinci, sosyal duyarlılık, değerlilik duygusunun artması gibi sosyal psikolojik davranışlarının gelişmesini sağlamak.
9. Çocuğun vücudunu kullanarak farklı sesler çıkarmasını sağlamak ve dil gelişiminin desteklenmesine katkı sağlamak.
10. Çocuğun tüm duyu organlarını aktif kullanarak, bedensel, zihinsel ve ruhsal gelişimini sorunsuz tamamlamasını sağlamak.
11. Çocuğun sosyal duygusal gelişimini olumlu yönde etkilemek ve işitme becerisini dinleme ve algılama becerisi ile birlikte geliştirmek.
12. Velilerin engelli bireyler hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamak.
13. Velilerin engelli bireyler ile ilgili duygu ve düşüncelerini geliştirmeyi sağlamak.

7- Projeden Doğrudan yada Dolaylı Yoldan Fayda Sağlayacak Gruplar :

Konyaaltı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı;

Gazi Mustafa Kemal İlkokulu,

Hasan Fatma Çavlı İlkokulu,

Z.Marsel Z. Denizhan Öner İlkokulu 3. sınıf ve Özel Eğitim sınıfı öğrencileri,

İlkokullarda çalışan müdür, müdür yardımcısı ve öğretmenler,

Konyaaltı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü,

Konyaaltı Rehberlik ve Araştırma Merkezi.

8- Literatür:

Engelliler ile ilgili yapılan projeler, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan Performans formları, genel kararname, müfredatlar incelenmiştir. Gerekli araştırmalar ve incelemeler yapıldıktan sonra proje oluşturma ile ilgili literatür taraması yapılmış ve proje taslağı oluşturulmuştur.

9- Projenin AR-GE Aşamaları:

1. Antalya ili Konyaaltı pilot ilçesinde projenin yürütüleceği özel eğitim sınıfı seçilen okulların belirlenmesi.
2. Konyaaltı'nda belirlenen bu okulların özel eğitim sınıf sayıları, sınıf mevcutlarını belirlenmesi.
3. Özel eğitim sınıfında eğitim-öğretim hayatına devam etmekte olan öğrencilerin engel tanıılarını ve derecelerini öğrenip; bu doğrultuda öğrencilere uygulanacak olan etkinliklerin seçilmesi.
4. Çalışma için gerekli ön hazırlıkların yapılması.
5. Çalışmayı yürütecek ve yardımcı olacak elemanların belirlenmesi.
6. Çalışma süresinin belirlenmesi.
7. Çalışma için kullanılacak olan materyallerin belirlenmesi.
8. Çalışma için kullanılacak olan materyallerin temin edilmesi.
9. Projenin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü kanalı ile ilçede bulunan 3 ilköğretim okuluna gönderilmesi.
10. Okullarda görevli rehberlik öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ve zihinsel engelliler sınıf öğretmenlerine proje faaliyetleri süresince gerekli desteği sağlamaları için görevlendirilmenin yapılması.
11. Çalışmaya başlanması.
12. Çalışmanın sonunda çocuklara resim yaptırılması, yaptırılan resimlerin toplanması.
13. Çalışmalar sırasında yapılan resimler arasından projenin afişinde kullanılacak resmi belirlemek için resim öğretmenlerinden oluşacak komisyonun kurulması.
14. Komisyon tarafından belirlenen resimler arasından seçilecek olan bir resmin projenin resmi olarak kullanılması.
15. Projenin çeşitli şenliklerde gösterime sunulması ve yapılan resimlerin sergilenmesi.
16. Projenin yerel basında ve ilgili kurumların web sitesinde yayınlanması.
17. Çalışmanın sonucunda, çalışmanın yapıldığı okullardaki öğretmenlerden çalışma hakkında olumlu-olumsuz geri dönüşte bulunması için gerekli anketin hazırlanması.

10- Proje İzleme Mekanizması:

Proje, Konyaaltı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü AR-GE birimince izlenecektir.

Resim değerlendirme komisyonu Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü Öğretim Görevlileri, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim ve ortaöğretim okullarında çalışan resim öğretmenleri, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel kuruluşlarda çalışan resim öğretmenlerinden seçilecektir.

11- Proje Gelir-Gider Analizi:

Projede yer alan eğitimciler Halk Sağlığı Müdürlüğü Kurumunda Çalışmaktadırlar.

Projede yer alan materyallerin ücreti,

Proje sırasında eğitimcilerin uygulamanın yapılacağı okullara götürmek üzere kullanılacak aracın temini,

Proje kapsamında yer alan resimlerin sergileneceği salonun ücreti,

Projede kullanılacak müzik için stüdyo ücreti ve CD basımı ücreti,

Projede kullanılacak olan afiş ve katılım belgesi ücreti Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından karşılanacaktır.

13. Okullarda Uygulanacak Olan Eğitim Programı:

OKULLARDA UYGULANACAK OLAN EĞİTİM PROGRAMI			
Eğitimin Uygulanacağı Okul	8 Nisan Pazartesi	10 Nisan Çarşamba	12 Nisan Cuma
1. Hasan Fatma Çavlı İlkokulu	3. sınıf öğrencilerinin ve özel eğitim öğrencilerinin veli görüşmeleri	3. sınıf öğrencilere yapılacak olan eğitim uygulaması	Özel Eğitim Sınıfı öğrencilerine yapılacak olan eğitim uygulaması
Eğitimin Uygulanacağı Okul	15 Nisan Pazartesi	17 Nisan Çarşamba	19 Nisan Cuma
2. Z. Marsel-Z. Denizhan İlkokulu	3. sınıf öğrencilerinin ve özel eğitim öğrencilerinin veli görüşmeleri	3. sınıf öğrencilere yapılacak olan eğitim uygulaması	Özel Eğitim Sınıfı öğrencilerine yapılacak olan eğitim uygulaması
Eğitimin Uygulanacağı Okul	22 Nisan Pazartesi	25 Nisan Perşembe	26 Nisan Cuma
3. Gazi Mustafa Kemal İlkokulu	3. sınıf öğrencilerinin ve özel eğitim öğrencilerinin veli görüşmeleri	3. sınıf öğrencilere yapılacak olan eğitim uygulaması	Özel Eğitim Sınıfı öğrencilerine yapılacak olan eğitim uygulaması
Eğitimin Uygulanacağı Okul	29 Nisan Pazartesi	2 Mayıs Perşembe	3 Mayıs Cuma
3. Gazi Mustafa Kemal İlkokulu	3. sınıf öğrencilerinin ve özel eğitim öğrencilerinin veli görüşmeleri	3. sınıf öğrencilere yapılacak olan eğitim uygulaması	Özel Eğitim Sınıfı öğrencilerine yapılacak olan eğitim uygulaması

14- Projenin Riskleri:

- Projenin yürütülme aşamasında eğitim için kullanılacak materyallerin yetersiz kalması.
- Çalışmalar boyunca hedeflenen çocuk sayısına ulaşamaması.
- Projenin sonunda tüm çocukları ortak bir paydada buluşturma ve ortak bir gösteri sunmaları gerekli altyapının oluşturulamaması.
- Çocuklara ortak faaliyet yaptırırken karşılaşılabilecek aksaklıkların önceden tespit edilememesi.
- Çalışma süresi boyunca gerekli değişikliklerin zamanında yapılmaması.

- Çalışmanın öğeleri arasındaki işlerliğin sağlanamaması.
- Projenin İlimizin diğer merkez ilçelerinde uygulanamaması.

**T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ
“BİZ ENGEL TANIMAYIZ” PROJESİ SONUÇ RAPORU**

Projenin Adı: “Biz Engel Tanımayız”

Projenin Amacı:

Özel eğitim sınıfı öğrencilerine yaşamlarını daha kolay devam ettirmeleri için temel sağlık bilgileri eğitimi konusunda farkındalık yaratmak; İlkokul 3. sınıf öğrencilerine de güzel sanatların değişik dalları kullanılarak, engelli öğrencilerle empati kurmalarını sağlamaktır.

Projenin amaçlarından bir diğeri de özel eğitim sınıfı öğrencilerinin yaşamlarını daha kolay devam ettirebilmeleri için temel sağlık bilgileri aşılacak ve özbakım becerilerine yönelik eğitim vermek ve güzel sanatın değişik dalları kullanılarak özgüvenlerini arttırmaktır.

3. sınıf öğrencilerine ve 3. sınıf öğrencilerin velilerine, engel grupları hakkında fikir edinmelerini ve engelli bireylere yönelik empati kurmalarını sağlamak üzere hazırlanmıştır.

Projenin Alanı: Konyaaltı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Özel Eğitim sınıfı bulunan İlkokullar.

- Hasan Fatma Çavlı İlkokulu
- Z. Marsel Z. Denizhan Öner İlkokulu
- Gazi Mustafa Kemal İlkokulu

Muratpaşa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Özel Eğitim sınıfı bulunan İlkokullar (Zeytinköy Bölgesi).

- İnönü İlkokulu
- Gültekin İlkokulu
- Kazım Şanöz İlkokulu

GİRİŞ:

Türkiye’de 1.772 305 engelli bulunmaktadır. Bu engellilerin %1.4 ‘ü ilköğretim kademesini kapsamaktadır. Bu oran Avrupa ülkelerine bakıldığında oldukça düşüktür.

Zihinsel engelli çocukların çoğu toplum içinde yaşamlarını kolaylaştıracak, kendilerini sosyal ve ekonomik olarak bağımsızlığa kavuşturacak birçok bilgi ve beceriyi öğrenebilirler. Sosyal becerilerinin gelişmesi için, vücutlarının farkında olmaları, hijyen, temel sağlık kurallarının kazandırılması ve özgüvenlerinin artırılması desteklenmelidir.

1- Projenin Başlatılma Gerekçeleri:

- Günümüzde insanların engelli bireylere karşı olan önyargı ve tutumları, engelli bireylerin temel hak ve özgürlüklerini kullanmalarını zorlaştırmaktadır.

- İnsanların engellilere olan tutum ve davranışlarını eğitimler ile değiştirmek mümkündür. Bu eğitimin çocukta ve ailede başlaması, çocuklara engelli bireyler hakkında kapsamlı bilgi verilmesi, engelli bireylerin özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak engellilere nasıl davranılması gerektiği konusunda bilgi verilmelidir.

- Veliler engelli bireyler hakkında bilgilendirilmeli ve velilere engelli bireylere nasıl davranmaları gerektiği konusunda eğitim verilmelidir.

- Engelli bireylerin; toplumsallaşma süreci, günlük yaşam becerileri ve temel sağlık kuralları eğitimi ile desteklenmelidir.

1.1. Önem

3.sınıf öğrencilerinin, verilen eğitimi algılayabilmesi, soyut dönemden somut döneme geçmesi, gelecek nesillerimizin temel yapısını oluşturmasından dolayı önem kazanmaktadır.

Bu nedenle 3.sınıf öğrencilerinin gelişim döneminde farkındalık ölçütü oluşturmak, hoşgörü, yardımseverlik gibi manevi değerlerimizin küçük yaştan itibaren, sınav psikolojisinden uzak, ders dışı etkinlik kapsamında gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Tüm bunlar dikkate alındığında 3.sınıf öğrencilerinin iletişim odaklı davranışlarının geliştirilmesi, doğru davranış modeli sunulması önemini ortaya koymaktadır.

1.2. Sınırlılıklar

Proje 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Antalya İli, Konyaaltı İlçesinde seçilen 3 ilkokulda (Hasan Fatma Çavlı İlkokulu, Z. Marsel Z. Denizhan Öner İlkokulu, Gazi Mustafa Kemal İlkokulu) ve Muratpaşa İlçesi, Zeytinköy Bölgesinde bulunan 3 ilkokulda (İnönü İlkokulu, Gültekin İlkokulu, Kazım Şanöz İlkokulu); 3.sınıf öğrencilerine yönelik yapılmıştır. Bu araştırmanın sonuçları araştırma grubundan elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.3. Tanımlar

1.3.1. Engelli Birey:

Yetersizliği, zihinsel, fiziksel, davranışsal ya da duyu organlarının zedelenmesine bağlı olarak tüm ya da kısmen işlevlerinde gözlenen kayıpların ortaya çıktığı durumdaki bireyi ifade eder.(1)

1.3.2. Özel Sınıf:

Özel eğitim sınıfları, okul ve kurumlarda, durumları ayrı bir sınıfta eğitim görmeyi gerektiren öğrenciler için yetersizlik türü, eğitim performansları ve özelliklerine göre açılan sınıflar olarak tanımlanmaktadır. Bu sınıflarda aynı tür yetersizliği olan öğrenciler eğitim görmektedir.

Bir diğer tanımı ise; normal okulların bünyesinde, sadece engelli çocukların yetiştirildiği ve onların gereksinimlerine uygun müfredatın uygulandığı düzenlemelerdir. Bu sınıflarda programı özel eğitim öğretmeni yürütür.(2)

1.3.3. Kaynaştırma Sınıfı:

Kaynaştırmanın pek çok tanımı vardır:

Kaynaştırma eğitimi; engelli çocukların normal eğitim sınıflarında normal gelişim gösteren akranlarıyla, sosyal ve eğitimsel açıdan birlikteliklerinin sağlanmasıdır.

Kaynaştırma; normal eğitim programlarına uyum sağlayamayacak kadar ağır engeli olmayan fiziksel ve davranışsal problemleri olan öğrencilerin normal eğitim programlarına yerleştirilmeleridir.(3)

Kaynaştırma; engelli çocuğun toplumdan koparılmadan, kendi akranları arasında, onlarla etkileşime girebilmesine ve kendi kendine yeter hale gelmesini sağlayacak bilgi ve becerisini kazanmasına olanak sağlayan, uygun eğitim tekniklerinin kullanıldığı ve normalleşme temelleri üzerine oturan bir eğitimidir.(4)

1.3.4. Kaynak Oda:

Normal okul bünyesinde ve eğitim ve öğretimin devam ettiği sınıflara kaynaştırılan engelli öğrencileri yetersiz olduğu alanlarda desteklemek amacıyla yapılan bu düzenlemede, engelli öğrenci belirli aralıklarla kaynaştırıldığı sınıftan ayrılarak kaynak odada özel eğitim öğretmeninden destekleyici eğitim alır.(5)

1.3.5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi:

Engelli bireylerin gereksinimlerini karşılamak üzere, farklı disiplinlerden profesyonellerin (özel eğitimci, çocuk gelişimci, fizyoterapist v.b.) ekip olarak çalışmaları yürüttükleri kurumlardır.(6)

1.4. Engel Çeşitleri:

1.4.1 Fiziksel Engelli Bireylerin Özellikleri:

Bütün düzeltmelere rağmen iskelet, sinir sistemi, kas ve eklemlerindeki tamamen ya da kısmen oluşan özürden dolayı normal eğitim-öğretim çalışmalarından yeterince yararlanamayan çocuklardır.(7)

1.4.2. İşitme Engelli Bireylerin Özellikleri:

İşitme kaybı, doğuştan veya sonradan olan problemler nedeniyle işitme duyarlılığında meydana gelen azalmadır. İşitme engeli ise işitme duyarlılığındaki azalmanın bireyde ortaya çıkardığı yetersizlikler durumudur.

Birey, doğumdan başlayarak pek çok bilgiyi, işitmesini kullanarak öğrenir. Böylece işitme duyusu ile sürekli olarak çevresindeki diğer bireylerin konuşmalarını duymakta, bu sesler ile o anda oluşan olaylar arasında bağlantı kurmakta ve bu seslere anlam vermektedir. İşitme engelli birey ise, işitme yoksunluğu nedeniyle öğrenmeye en uygun yaşlarda, konuşma ve dili öğrenme fırsatını kaçırmakta ve hem anlama hem de konuşma becerilerinde sorunlar yaşamaktadır. Konuşma ve dil sorunlarına bağlı olarak da bilişsel, motor koordinasyon, duygusal-sosyal, eğitim-öğretim, mesleki ve toplumsal alanlarda da güçlük çekmektedirler.(8)

1.4.3. Görme Engelli Bireylerin Özellikleri:

Görme fonksiyonunu tamamen ya da kısmen yitirmiş çocuk, görme gücünü yaşamaktadır. Görme engelli kişi görme yetersizliğinden çok ağır derecede etkilenen görsel duyu ile alması gereken uyarıcılardan yoksun kalan kişidir.

Özel eğitim hizmetleri yönetmeliğinde görme engelliğinin tanımı şöyledir: Görme engelli, bütün düzeltmelere rağmen iki gözle görmesi 1/10 dan aşağı olan, eğitim öğretim çalışmalarında görme gücünden yararlanması mümkün olmayandır şeklinde tanımlanmaktadır. Az gören; bütün düzeltmelere rağmen iki gözle görmesi 1/10 ile 3/10 arasında olan ve özel bir takım araç ve yöntemler kullanmadan eğitim öğretim çalışmalarında görme gücünden yararlanması mümkün olmayanlardır şeklinde tanımlanmaktadır.(9)

1.4.4. Zihinsel Engelli Bireylerin Özellikleri:

Zihinsel engel, gelişimin belirli alanlarında ve çeşitli derecelerde yetersizliğin sonucu olarak, çevreye uyum sağlamada ve bağımsız olarak yaşamını sürdürmede başarısızlık şeklinde tanımlanmıştır.

Zihinsel engelli çocuklar gelişim alanlarındaki yetersizlikler yüzünden hayatlarını başka insanlara bağımlı olarak geçirmek zorunda kalabilirler. Bu süreç hem zihinsel engelli birey için, hem de onun bakımını üstlenen kişiler için oldukça zordur. Zihinsel engelli çocukların eğitiminin temel amacı onların kendi kendilerine yetmelerini sağlamak ve böylece başkalarına bağımlı olmaktan kurtarmaktır.(10)

1.4.5. Down Sendromu :

Down Sendromu (Trizomi 21); genetik düzensizlik sonucu insanın 21. kromozom çiftinde fazladan bir kromozom bulunması durumu ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan hastalığa verilen isimdir.

Sağlıklı bir insanın vücudundaki her hücrede 46 tane kromozom vardır. Down Sendromlu bireylerin toplam 47 kromozom bulunur. Karyotipleri 47, XX+21 (dişi) ya da 47, XY+21 (erkek) şeklinde gösterilir. Bu kromozom fazlalığının neden kaynaklandığı tam olarak bilinmese de, 35 yaşından sonra doğum yapan kadınların çocuklarında görülme olasılığı yüksektir. Bunun nedeni kromozom ayrılmalarının ileri yaşlarda daha düzensiz olmasından kaynaklanmaktadır.

Down Sendromu gebelik sırasında ya da doğumda tanımlanabilen bir rahatsızlıktır. Down Sendromuna her 800 ile 1000 doğumda 1 oranında rastlanır.

Bu bebekler doğduklarında farklı bir yüz görünimleri vardır. Başları ufak, artkafa yassı, ense kısa ve geniştir. Burun kökü yassı, kulaklar kafada normalden düşük bir seviyede durur, gözler birbirinden ayırık ve çekik görünür. Dil, normal konuşmayı önleyecek kadar genişlemiştir. Ensede genellikle boğumlar vardır. Geniş el, kısa ve tombul parmak ve sıklıkla avuç içlerinden birinde ya da ikisinde "Simian çizgisi" denilen tek bir çizgi vardır. Ellerin serçe parmakları genellikle içe doğru kıvrımlıdır.

Down Sendromlu çocuklar genelde boy ve kilo açısından daha yavaş büyürler, daha yavaş öğrenirler, problem çözmede ve karar vermede diğer çocuklardan daha çok zorlanırlar. Zeka seviyeleri normalden düşük olarak kalır. Ancak iyi ve erken başlanan eğitimle zeka seviyelerinde anlamlı yükselmeye rastlanır. Down Sendromlu çocuklar iyi bir eğitimle normal birey şeklinde hayatlarını sürdürebilirler. İmkan tanındığında meslek edinebilirler. Kendi yaşamlarını idame ettirebilecek seviyeye ulaşabilirler.(11)

1.4.6. Yaygın Gelişimsel Bozukluk Otizm:

Erken çocukluk döneminde görülmeye başlayan, sosyal etkileşim ve iletişim bozukluğu ile ilgi ve etkinliklerin belirgin sınırlılığı gibi özelliklerle kendini gösteren yaygın gelişimsel bozukluk durumudur.

Otizm, ilk olarak 1943 yılında Amerikalı çocuk psikiyatristi Leo Kanner tarafından "Erken Çocukluk Otizmi" olarak adlandırılmıştır.

Otizm, daha sonraki yıllarda çeşitli kurullar ve kişiler tarafından da incelenerek Kanner'in tanımı geliştirilmiştir. Günümüze kadar yapılan tanımları ve görüşleri Rutter ve arkadaşları dört ana başlık altında toplamıştır:

1- Otizmin ortaya çıkma sıklığı 30 aylıktan önce görülmektedir.

2- Çocukların konuşma ve dil gelişiminde belirgin bir gecikme söz konusudur.

3- Zihinsel gelişimle ilişkisi olmayan, ancak sosyal gelişimle ilgili bir yetersizlik söz konusudur.

4- Belirgin davranışları arasında kalıplaşmış oyun, aynılığı koruma ve değişikliğe karşı tepki gösterme yer almaktadır.(12)

1.5. Türkiye’de Engelli Yetişkinler ve Çocuklar:

Türkiye’de 1.772 305 engelli bulunmaktadır. Bu engellilerin %1.4 ‘ü ilköğretim kademesini kapsamaktadır.

Bilinen engelli kişilerin engel gruplarına göre dağılımları aşağıda verilmiştir:

Engel Grubu	Kişi Sayısı
Görme	216.077
İşitme	156.573
Dil ve Konuşma	37.494
Ortopedik	321.895
Zihinsel	482.361
Ruhsal ve Duygusal	176.475
Süreğen Hastalıklar	808.335

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü verilerine göre; 2011-2012 öğretim yılında özel eğitim okullarında, özel eğitim sınıflarında ve kaynaştırma sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır: (13)

Öğretim Yılı	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı			Toplam
			Özel Eğitim Okullarında	Özel Eğitim Sınıflarında	Kaynaştırma Eğitimde	
2011-2012	814	7.607	42.896	20.968	148.753	212.617

1.5.1. Engelliler Yasası:

TBMM Engellilerin Hakları Sözleşmesi'ni Aralık 2008'de onaylamıştır. Türkiye ayrıca bu sözleşmenin isteğe bağlı protokolünü de onaylama süreci içindedir. Bu onayla birlikte kişiler ve gruplar herhangi bir ihlal durumunda BM Engellilerin Hakları Komitesi'ne şikâyetle bulunabilecektir. Anayasa'nın 61. Maddesi "Devletin engellileri korumak ve bu kişilerin toplum yaşamıyla bütünleşmelerini sağlamak için önlemler alacağını" öngörmektedir. Engelli çocuklara yönelik hizmetlerle ilgili yasal düzenleme ilk kez 1997 yılında kabul edilmiştir. Bu yasal düzenleme 2005 yılında 5378 sayılı yasa ile güncellenmiştir. Yeni yasa engellilik durumlarını önlemeyi; engellilerin sağlık, eğitim, rehabilitasyon, istihdam, bakım ve sosyal güvenlik gibi alanlardaki sorunlarını çözmeyi, engellilerin tam gelişimlerini sağlamayı, topluma katılımları önündeki engelleri kaldırmayı ve kamu hizmetlerini bu yönlerden yeniden eşgüdümüne kavuşturmayı amaçlamaktadır. Yasal düzenleme ayrımcılığı hedef almakta ve kamu binaları ile yerel ulaşımın engelliler için erişilebilir kılınmasına yönelik düzenlemelerin 2012'ye kadar tamamlanmasını öngörmektedir.(14)

1.5.2. Engelli Çocukların Hakları:

Çocuk Haklarına dair Sözleşme, zihinsel ya da bedensel engelli çocukların "Saygınlıklarını güvence altına alan, özgüvenlerini geliştiren ve toplumsal yaşama etkin biçimde katılmalarını kolaylaştıran şartlar altında eksiksiz bir yaşama" hakkı olduğunu belirtmektedir. Engelli çocuklar, diğer çocuklarla aynı haklara sahip olmalarının yanı sıra, Sözleşme'nin 23. maddesine göre özel bakımdan yararlanırlar. Burada gözetilen husus şöyledir: "Engelli çocuğun eğitimi, meslek eğitimi, tıbbi bakım hizmetleri, rehabilitasyon hizmetleri, meslek hazırlık programları ve dinlenme/eğlenme olanaklarından etkin olarak yararlanmasını sağlamak üzere düzenlenir ve çocuğun en eksiksiz biçimde toplumla bütünleşmesi yanında, kültürel ve ruhsal yönü dahil bireysel gelişmesini gerçekleştirme amacını güder." Bakım, mümkün olan her durumda ücretsiz olarak sağlanır.(15)

1.5.3. Engelli Çocukların Eğitimi:

Milli Eğitim Bakanlığı engelli çocukları eğitim sistemine ya entegre biçimde ya da özel eğitim okulları aracılığıyla dahil etmektedir. Bakanlık bünyesinde, Özel Eğitim, Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Genel Müdürlüğün il ve ilçelerdeki birimleri engelli çocukların eğitiminden sorumludur.

1997 tarih ve 573 sayılı Özel Eğitim Kararnamesi, özel eğitime ihtiyacı olan çocukların kişisel eğitim planları temelinde normal okullarda akranlarıyla birlikte eğitim görmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Kararnameye göre, engelli çocuklar arasında kendilerine benzer engelleri olan başkalarıyla birlikte ayrı bir okulda veya kurumda eğitim görmesi gerekenler, uygun karışımla özel eğitim okullarına ve kurumlarına yönlendirilecektir. Kararname ayrıca özel eğitime ihtiyacı olduğu belirlenen çocuklar için okul öncesi eğitimi zorunlu görmektedir. Pratikte, özel eğitim ihtiyacı olduğu belirlenen çocukların çoğu (2009-10 ders yılında 76.204 çocuk) akranlarıyla birlikte eğitim görmektedir. Bunun için öğretmenlerine daha çok eğitim ve destek sağlanması gerekli olabilir. Diğerleri (aynı ders yılı için 15.712 çocuk) normal okullardaki özel eğitim sınıflarında eğitim görmekte, 26 bin kadar çocuk da özel eğitim okullarına gitmektedir.

Engelli çocukların bir bölümüne ayrıca okula ücretsiz taşıma sağlanmaktadır. Türkiye'nin engelli çocukların eğitimi alanındaki deneyimlerinin belgelenmesi ve analizi, gerek toplumla bütünleşme gerekse eğitime erişim ve eğitimde başarı açısından başarılarla ve karşılaşılan güçlüklerle dikkat çekebilir ve bu konudaki uluslararası literatüre de katkıda bulunabilir.(16)

1.5.4. Bakım, Rehabilitasyon ve Diğer Hizmetler:

1997 tarihli yasa gereği, il engelli sağlığı kurulları tarafından rapor alınmaması halinde sağlık sigortası olan engelli çocuklara özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetleri verilmektedir. 2005 tarihli yasa ile çeşitli kamu kurum ve kuruluşlar engellilere ilişkin sorumluluklarının kapsamını genişletmiş, eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinin sağlık sigortaları olsun olmasın engelli çocuklara sağlanması gerektiğini belirlemiştir. Aynı yasaya göre bu tür hizmetlerin özel sektör tarafından sağlanması halinde ücretleri devlet tarafından ödenecektir. Bunun sonucunda bu tür hizmetler veren özel kuruluşların sayısı büyük ölçüde artmış, bu hizmetlerden yararlanan çocuk sayısı da hızla artarak 2007-2008 ders yılında 182 bine ulaşmıştır.

Engellilere ve kronik hastalığı olanlara, sağlık, eğitim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, istihdam ve vergilendirme gibi alanlarda kolaylık sağlayan başka hizmetler, programlar ve girişimler de vardır. Başbakanlık Engelliler İdaresi, engellilere yönelik hizmetlerde eşgüdümçü ve politika belirleyici merkez olarak hareket etmektedir. Belediyeler ve hükümet dışı kuruluşlar da engellilere yönelik hizmetlerde yer almaktadır.

Engelli kişilerden ve aile üyelerinden oluşan çeşitli yerel ve ülke çapında dernek bulunmaktadır. En fazla ihtiyaç içindeki engelliler söz konusu olduğunda Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü (SHÇEK) kurum bakımı sağlamak ve/veya evde bakıma destek vermektedir. Ağustos 2010 itibarıyla Genel Müdürlük yedi aile danışmanlık ve rehabilitasyon merkezi yönetmektedir. Bu merkezlerde grup terapisi ve benzeri hizmetler sağlanmaktadır. Kurum bünyesinde ayrı 72 yatılı bakım ve rehabilitasyon merkezi bulunmaktadır. Yatılı veya gündüzlü hizmet sunan 77 özel bakım merkezleri ile birlikte bu merkezler, 9.236 engelliye hizmet vermektedir. Evde bakım tercih edilen yaklaşımdır ve 2006 yılından bu yana SHÇEK bu çerçevede düşük geliri ailelerden yaklaşık 200 bin engelliye maddi yardım sağlamıştır. Genel olarak bakıcıya asgari ücret ödenmektedir.

SHÇEK tarafından sunulan hizmetler ve verdiği bilgiler her durumda yetişkin engellilerle çocuk engellileri birbirinden ayırmamaktadır; yurt ve diğer tesislerde her iki yaş grubundan kişiler bulunabilmektedir. Türkiye'nin Çocuk Hakları Komitesi'ne verdiği ikinci periyodik rapora göre, koruma ve bakım altındaki engelli çocuk sayısı 2001 yılında 473 iken 2006 yılında 856'ya çıkmıştır. Bu arada engelli 26 çocuk bakıcı aile yanına verilirken SHÇEK'in aile danışmanlık ve rehabilitasyon merkezleri 513'ü kız ve 719'u erkek engelli çocuğa gündüz bakım hizmeti vermektedir.(17)

2. YÖNTEM

2. 1. Araştırma Modeli:

Bu araştırmada genel tarama modelleri arasında yer alan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve / veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir.

2.2. Araştırma Grubu:

Araştırma grubu, 2012-2013 eğitim-ğretim yılı Antalya İl merkezindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Hasan-Fatma avlı İlkokulu (Konyaaltı), Z. Marsel-Z. Denizhan ner İlkokulu (Konyaaltı), Gazi Mustafa Kemal İlkokulu (Konyaaltı), İnönü İlkokulu (Muratpaşa; Zeytinköy), Gültekin İlkokulu (Muratpaşa; Zeytinköy) ve Kazım şanz İlkokulu (Muratpaşa; Zeytinköy) 'nda eğitim-ğretim gören 3. sınıf öğrencileri, zel Eğitim Sınıfı ğrencileri, 3. Sınıf ğrenci velileri ve özel eğitim sınıfı ğrenci velilerinden oluşturulmuştur.

2.3. Veri Toplama Araçları:

Araştırmada, Halk Sağlığı Müdürlüğü; Toplum Sağlığı Hizmetleri şubesi tarafından hazırlanan test soruları kullanılmıştır. 3. Sınıf ğrencileri için (Ek-1) "Bireyi Tanıma Formu-1" kullanılmıştır. 3. Sınıf ğrenci velileri (Ek 2) "Bireyi Tanıma Formu-2"ve özel eğitim sınıfı ğrenci velilerine (Ek 3) "Bireyi Tanıma Formu-3" için hazırlanmış olup; 3 ayrı formdan oluşmaktadır. "Bireyi Tanıma Formu-1"de 3. sınıf öğrencileri için hazırlanan 8 soru, engelli bireylerle ilgili genel konuları kapsayan sorulardan oluşmaktadır.

2.3.1.Bireyi Tanıma Formu:

"Bireyi Tanıma Formu-1", kendisine uygulanan öğrencinin sosyo-demografik özelliklerini (cinsiyet, okul adı, anne-baba eğitim düzeyi) ğrenmek amacıyla oluşturulmuş bir formdur. İçinde 8 tane engelli bireylerle ilgili soru bulunmaktadır.

"Bireyi Tanıma Formu-2", kendisine uygulanan velinin sosyo-demografik özelliklerini (cinsiyet ve eğitim düzeyi) ğrenmek amacıyla oluşturulmuş bir formdur.

"Bireyi Tanıma Formu-3", kendisine uygulanan velinin sosyo-demografik özelliklerini (cinsiyet ve eğitim düzeyi) ğrenmek amacıyla oluşturulmuş bir formdur.

2.4. Verilerin Toplanması:

Anket uygulamasından sonra elde edilen veriler kodlanarak bilgisayara girilmiş ve istatistiksel tekniklerden yararlanılarak analiz edilmiştir. Cevapların frekans dağılımları ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Yorumlamalarda anket sorularına verilen cevaplara ilişkin frekanslar da dikkate alınmıştır.

2.5. Uygulama:

“Bireyi Tanıma Formu-1” 3. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Ölçeklerin uygulanmasında sınıf ortamında ön test ve son test olmak üzere aynı sorular 2 kez sorulmuş ve iki oturumda yapılmıştır. Eğitimden sonra uygulayıcılara gerekli uygulama talimatı verilmiştir.

“Bireyi Tanıma Formu-2” 3. sınıf öğrenci velilerine eğitim öncesinde velilerin sosyo-demografik özelliklerini öğrenmek amacıyla uygulanmıştır.

“Bireyi Tanıma Formu-3” özel eğitim sınıfı öğrenci velilerine eğitim öncesinde velilerin sosyo-demografik özelliklerini öğrenmek amacıyla uygulanmıştır.

2.6. Verilerin Analizi:

Araştırmada eğitimi veren kişiler tarafından oluşturulan testler örneklem grubuna uygulanmıştır. Testler ön-test ve son-test olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Ön test ve son testte aynı sorular kullanılmış olup; ön test örneklem grubuna konu anlatılmadan önce, son test ise örneklem grubuna konuyu anlattıktan sonra uygulanmış olup, araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiştir.

Araştırma ile ilgili tüm hesaplamalar ve çözümler Microsoft Excel 2007 programından yararlanılarak yapılmıştır.

3. ÖĞRENCİ ANKET ÇALIŞMALARI

Öğrencilerin Cinsiyet ve Eğitim Durumu Dağılımı:

Tablo 3.1. Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı:

Cinsiyet	Sayı (N)	Yüzde (%)
Kız	215	48,97
Erkek	224	51,03
Toplam	439	100

Araştırmaya katılan örneklem grubunu % 48,97 oranında kız, % 51,03 oranında erkek öğrenciler oluşturmuştur.

Proje süresi boyunca Konyaaltı Bölgesinden 258, Zeytinköy Bölgesinden 236, 3. sınıf öğrencisi; Konyaaltı Bölgesinden 25, Zeytinköy Bölgesinden 36 özel eğitim sınıfı öğrencisi verilen eğitimlere katılmıştır. Her iki bölgenin 3. sınıf öğrenci sayısı toplamı 494; özel eğitim sınıfı öğrencisi toplamı ise 61'dir.

Bu öğrencilerden özel eğitim öğrencilerine ön test-son test uygulanmamış olup, 494 3. sınıf öğrencilerinin 439'u ön test-son test uygulamasına katılmıştır.

KONYAALTI BÖLGESİ		
OKUL ADI	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖZEL EĞİTİM ÖĞRENCİ SAYISI
Z. MARSEL-Z.DENİZHAN ÖNER İ.O	76	7
GAZİ MUSTAFA KEMAL İ.O	161	13
HASAN-FATMA ÇAVLI İ.O	21	5
TOPLAM	258	25

ZEYTİNKÖY BÖLGESİ		
OKUL ADI	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖZEL EĞİTİM ÖĞRENCİ SAYISI
İNÖNÜ İ.O	74	16
GÜLTEKİN İ.O	30	10
KAZIM ŞANÖZ İ.O	132	10
TOPLAM	236	36
GENEL TOPLAM	494	61

VELİLERİN GENEL DURUM VE SAYILARI

Proje süresi boyunca Konyaaltı Bölgesinden 38, Zeytinköy Bölgesinden 41, 3. sınıf öğrenci velisi; Konyaaltı Bölgesinden 20, Zeytinköy Bölgesinden 6 özel eğitim sınıfı öğrenci velisi verilen eğitimlere katılmıştır. Her iki bölgenin 3. sınıf öğrenci veli sayısı toplamı 79; özel eğitim sınıfı öğrenci velisi toplamı ise 26'dır.

KONYAALTI		
OKUL ADI	VELİ SAYISI	ÖZEL EĞİTİM SINIFI VELİ SAYISI
Z. MARSEL-Z.DENİZHAN ÖNER İ.O	0	8
GAZİ MUSTAFA KEMAL İ.O	23	7
HASAN-FATMA ÇAVLI İ.O	15	5
TOPLAM	38	20

ZEYTİNKÖY		
OKUL ADI	VELİ SAYISI	ÖZEL EĞİTİM SINIFI VELİ SAYISI
İNÖNÜ İ.O	12	3
GÜLTEKİN İ.O	9	0
KAZIM ŞANÖZ İ.O	20	3
TOPLAM	41	6
GENEL TOPLAM	79	26

1. KONYAALTI BÖLGESİ

GENEL İSTATİSTİK TABLOSU

KONYAALTI BÖLGESİ		
OKUL ADI	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖZEL EĞİTİM ÖĞRENCİ SAYISI
Z. MARSEL-Z.DENİZHAN ÖNER İ.O	76	7
GAZİ MUSTAFA KEMAL İ.O	161	13
HASAN-FATMA ÇAVLI İ.O	21	5
TOPLAM	258	25

Proje süresi boyunca Konyaaltı Bölgesinden 258, 3. sınıf öğrencisi; Konyaaltı Bölgesinden 25 özel eğitim sınıfı öğrencisi verilen eğitimlere katılmıştır.

Bu öğrencilerden özel eğitim öğrencilerine ön test-son test uygulanmamış olup, 258 3. sınıf öğrencilerinin 204'ü ön test-son test uygulamasına katılmıştır.

KONYAALTI BÖLGESİ		
OKUL ADI	VELİ SAYISI	ÖZEL EĞİTİM SINIFI VELİ SAYISI
Z. MARSEL-Z.DENİZHAN ÖNER İ.O	0	8
GAZİ MUSTAFA KEMAL İ.O	23	7
HASAN-FATMA ÇAVLI İ.O	15	5
TOPLAM	38	20

Proje süresi boyunca Konyaaltı Bölgesinden 38, 3. sınıf öğrenci velisi; Konyaaltı Bölgesinden 20 özel eğitim sınıfı öğrenci velisi verilen eğitimlere katılmıştır.

Tablo 1.1. 3. Sınıf Öğrenci Velilerinin Eğitim Seviyesi Dağılımı (Konyaaltı Bölgesi):

Eğitim Durumu	Anne Eğitim Seviyesi Sayı (N)	Yüzde (%)	Baba Eğitim Seviyesi Sayı (N)	Yüzde (%)
Okur-Yazar Değil	2	6,89	0	0
İlkokul Mezunu	6	20,68	0	0
Orta Okul Mezunu	9	31,03	1	11,11
Lise Mezunu	5	17,24	3	33,33
Üniversite	7	24,13	3	33,33
Üniversite Üzeri Eğitim	0	0	2	22,22
Genel Toplam	29	100	9	100

Araştırmaya katılan örneklem grubunu, % 6,89 oranında okuma yazma bilmeyen anne, % 20,68 oranında ilkokul mezunu anne, % 31,03 oranında ortaokul mezunu anne, % 17,24 oranında lise mezunu anne, % 24,13 oranında üniversite mezunu anne bulunmaktadır. Üniversite ve üzeri eğitim almış olan anne bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan örneklem grubunu, % 11,11 oranında ortaokul mezunu baba, % 33,33 oranında lise mezunu baba, % 33,33 oranında üniversite mezunu baba ve % 22,22 oranında yüksek lisans ve üstü mezunu baba çocukları oluşturmuştur. Okur-yazar olmayan baba ve ilkokul mezunu olan baba bulunmamaktadır.

Tablo 1.2: Özel Eğitim Sınıfı Öğrenci Velilerinin Eğitim Seviyesi Dağılımı(Konyaaltı Bölgesi):

Eğitim Durumu	Anne Eğitim Seviyesi Sayı (N)	Yüzde (%)	Baba Eğitim Seviyesi Sayı (N)	Yüzde (%)
Okur-Yazar Değil	3	15,78	0	0
İlkokul Mezunu	3	15,78	0	0
Orta Okul Mezunu	7	36,84	1	100
Lise Mezunu	2	10,52	0	0
Üniversite	4	21,05	0	0
Üniversite Üzeri Eğitim	0	0	0	0
Genel Toplam	19	100	1	100

Araştırmaya katılan örneklem grubunu, % 15,78 oranında okuma yazma bilmeyen anne, % 15,78 oranında ilkokul mezunu anne, % 36,34 oranında ortaokul mezunu anne, % 10,52 oranında lise mezunu anne, % 21,05 oranında üniversite mezunu anne ve % 0 oranında yüksek lisans ve üstü mezunu annelerin çocukları oluşturmuştur. % 0 oranında annenin eğitim durumu ise bilinmemektedir.

Araştırmaya katılan örneklem grubuna bir tane baba katılmış olup baba ortaokul mezunudur.

Tablo 1.3. Öğrencilerin Anne-Baba Eğitim Seviyesini Bilme Durumu Dağılımı (Konyaaltı Bölgesi):

Eğitim Durumu	Anne Eğitim Seviyesi Sayı (N)	Yüzde (%)	Baba Eğitim Seviyesi Sayı (N)	Yüzde (%)
Okur-Yazar Değil	2	0,98	2	0,98
İlkokul Mezunu	23	11,27	11	5,39
Orta Okul Mezunu	24	11,76	25	12,25
Lise Mezunu	43	21,07	35	17,15
Üniversite	34	16,6	49	24,01
Üniversite Üzeri Eğitim	12	5,88	15	7,35
Bilinmeyen	66	32,35	67	32,84
Genel Toplam	204	100	204	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin, % 0,98'i annesinin okuma yazma bilmediğini, % 11,27'si annesinin ilkokul mezunu olduğunu, % 11,76'sı annesinin ortaokul mezunu olduğunu, % 21,07'si annesinin lise mezunu olduğunu, % 16,6'sı annesinin üniversite mezunu olduğunu, % 5,88'i annesinin yüksek lisans ve üstü mezunu olduğunu bilmektedir.

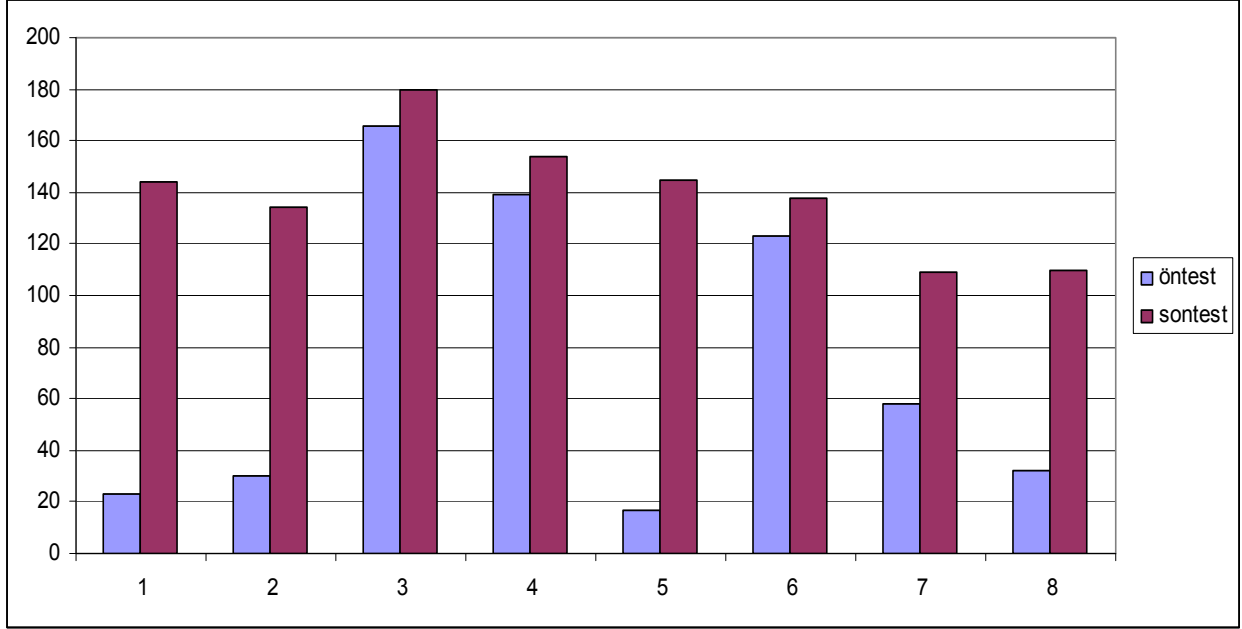
%32,35'i ise annesinin eğitim durumunu bilinmemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, % 0,98'i babasının okuma yazma bilmediğini, % 5,39'u babasının ilkokul mezunu olduğunu, % 12,25'i babasının ortaokul mezunu olduğunu, % 17,15'i babasının lise mezunu olduğunu, % 24,01'i babasının üniversite mezunu olduğunu, % 7,35'i babasının yüksek lisans ve üstü mezunu olduğunu bilmektedir.

%32,84'ü ise babasının eğitim durumunu bilmemektedir.

Konyaaltı Bölgesi'nde 204 3. sınıf öğrencisine ön test-son test uygulanmıştır. Testlerde sorulan soru sayısı 8'dir. Test sorularında verilen doğru cevap sayıları ve yüzdelerinin grafik (tablo 1.2.) ve tablo (tablo 1.3) olarak değerlendirilmesi gösterilmiştir.

Tablo 1.4. Konyaaltı 3. sınıf öğrencilerinin ön test-son test soru cevapları grafiği:

Yatay düzlemde belirtilen rakamların anlamları:

- 1:** 1. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 2:** 2. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 3:** 3. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 4:** 4. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 5:** 5. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 6:** 6. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 7:** 7. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 8:** 8. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı. Şeklindedir.

Dikey düzlemdeki rakamlar ise; ön test ve son testteki doğru cevap veren kişi sayılarını ifade etmektedir.

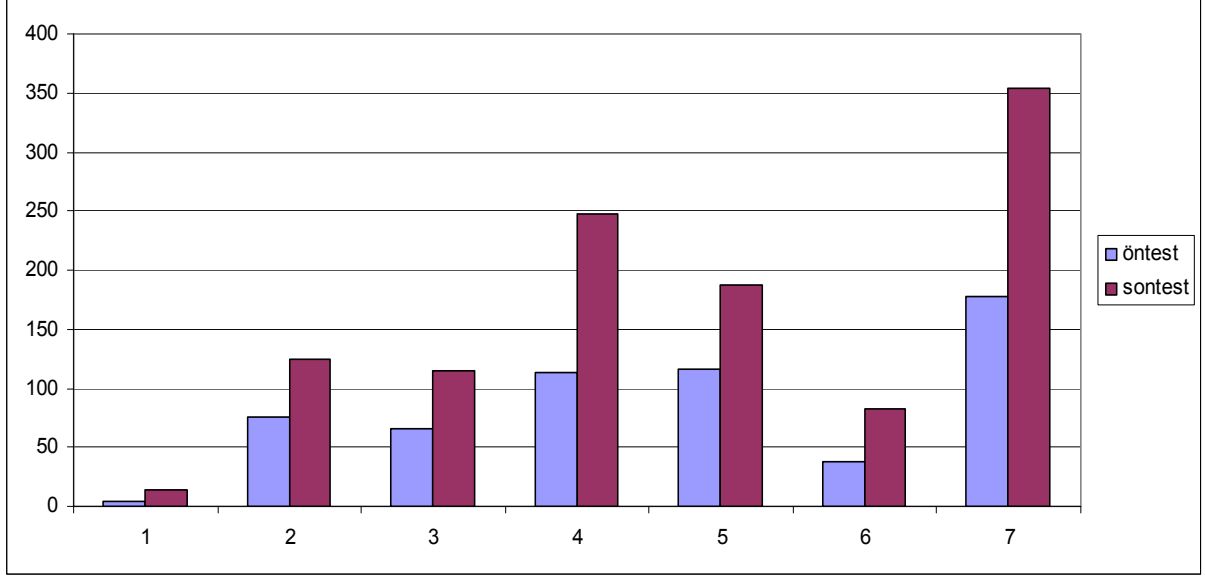
Tablo 1.5. Konyaaltı Bölgesinin ön test-son test doğru cevap sayıları ve yüzdeleri:

	Sorular	Ön test	Yüzde (%)	Son test	Yüzde (%)
1.	Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	23	11,78	144	70,58
2.	Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	30	14,71	134	65,68
3.	Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	166	81,37	180	88,23
4.	Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	139	68,13	154	75,49
5.	Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	17	8,33	145	71,07
6.	Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	123	60,29	138	67,64
7.	Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	58	28,43	109	53,43
8.	Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	32	15,68	110	53,92
Ankete katılan öğrenci sayısı					
TOPLAM		204		204	
ORTALAMA ORAN		Ort. Yüzde (% 36,09)		Ort. Yüzde (% 68,25)	

- ✓ 1. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 23'ten 144'e, yüzdesi ise %11,78'den 70,58'e çıkmıştır.
- ✓ 2. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 30'tedan 134'e, yüzdesi ise %14,71'den 65,68'e çıkmıştır.
- ✓ 3. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 166'dan 180'e, yüzdesi ise %81,37'den 88,23'e çıkmıştır.
- ✓ 4. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 139'dan 154'e, yüzdesi ise %68,13'den 75,49'a çıkmıştır.
- ✓ 5. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 17'den 145'e, yüzdesi ise %8,33'den 71,07'ye çıkmıştır.
- ✓ 6. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 123'ten 138'e, yüzdesi ise %60,29'dan 67,64'e çıkmıştır.
- ✓ 7. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 58'den 109'a, yüzdesi ise %28,43'den 53,43'e çıkmıştır.
- ✓ 8. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 32'ten 110'e, yüzdesi ise %15,68'den 53,92'ye çıkmıştır.

Ortalama Oran Ön testte % 36,09 iken son testte % 68,25 olmuştur. Ortalama oran % 32,16 artmıştır.

Tablo 1.6. Anne Eğitim Durumuna Göre 3. sınıf öğrencilerinin ön test-son teste verdiği cevap (Konyaaltı Bölgesi):

Yatay düzlemde belirtilen rakamların anlamları:

1: Annesi Okur-yazar olmayan öğrenci

2: Annesi ilkokul mezunu olan öğrenci

3: Annesi ortaokul mezunu olan öğrenci

4: Annesi üniversite mezunu olan öğrenci

5: Annesi üniversite mezunu olan öğrenci

6: Annesi üniversite üstü mezunu olan öğrenci

7: Annesi mezuniyetini bilmeyen ya da cevap vermeyenler. Şeklindedir.

Dikey düzlemdeki rakamlar ise; ön test ve son testteki doğru cevap veren kişi sayılarını ifade etmektedir.

Tablo 1.7. :Ön test-son testte annenin eğitim durumuna göre çocuğun verdiği doğru cevap sayısı (Konyaaltı Bölgesi):

Anne Eğitim Durumu	öntest	Yüzde (%)	sontest	Yüzde (%)
Annesi Okur-yazar olmayan öğrenci	4	0,67	14	1,24
Annesi ilkokul mezunu olan öğrenci	75	12,73	124	11,01
Annesi ortaokul mezunu olan öğrenci	66	11,20	115	10,21
Annesi lise mezunu olan öğrenci	113	19,18	248	20,02
Annesi üniversite mezunu olan öğrenci	116	19,69	188	16,69
Annesi üniversite üstü mezunu olan öğrenci	38	6,45	83	7,37
Annesi mezuniyetini bilmeyen yada cevap vermeyenler	177	30,05	354	31,43
TOPLAM	589	% 100	1126	100

Konyaaltı Bölgesi'nde 204 3. sınıf öğrencisi ön test ve son teste katılmıştır. Öğrencilere engelli bireylerle ilgili 8 soru sorulmuştur.

235 öğrenci ön testte toplamda 589 doğru cevap vermiştir. Doğru cevap verme yüzdesi ise % **36.09**'dur.

Son testte ise bu sayı artarak doğru cevap sayısı 1126 olmuştur. Doğru cevap verme yüzdesi ise % **68,99**'dur.

Doğru cevap veren kişi sayısı toplamda % 32,9 artmıştır.

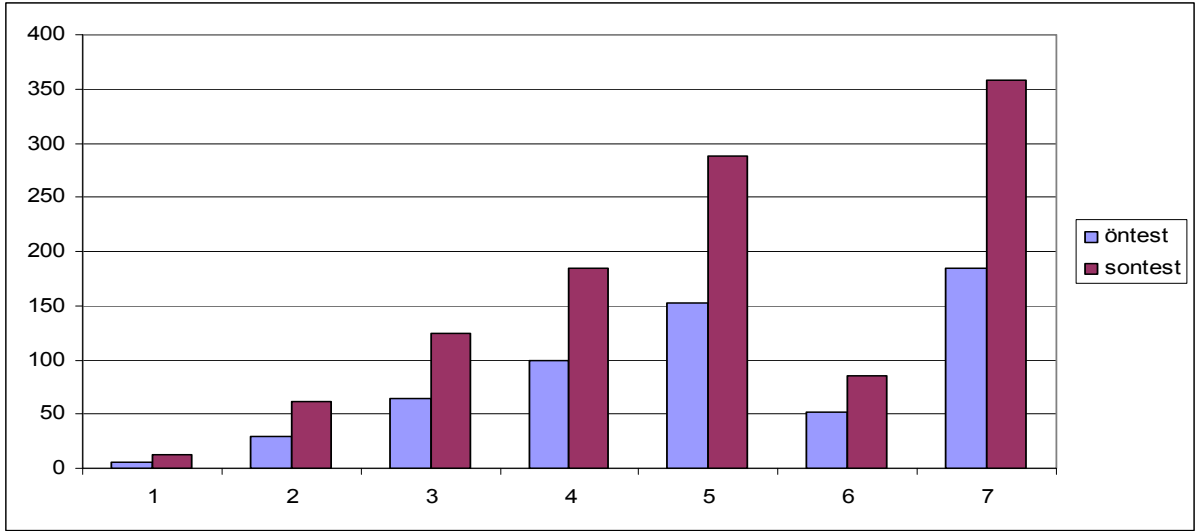
Ön testte toplam cevap sayısı 589 iken son testte toplam cevap sayısı 1126 olmuştur. Doğru cevap sayısı artışı 537'dir.

Doğru cevap verme sayı artış yüzdesi %91,17'dir.

Araştırmaya katılan 3. sınıf öğrencilerinin anne eğitim durumlarına göre ön testte sorulan sorulara doğru cevap verme oranları; % 0,67 oranında okuma yazma bilmeyen anne, % 12,73 oranında ilkokul mezunu anne, % 11,20 oranında ortaokul mezunu anne, % 19,18 oranında lise mezunu anne, % 19,69 oranında üniversite mezunu anne ve % 6,45 oranında yüksek lisans ve üstü mezunu annelerin çocukları oluşturmuştur. % 30,05 oranında annenin eğitim durumu ise bilinmemektedir.

Araştırmaya katılan 3. sınıf öğrencilerinin anne eğitim durumlarına göre son testte sorulan sorulara doğru cevap verme oranları; % 1,24 oranında okuma yazma bilmeyen anne, % 11,01 oranında ilkokul mezunu anne, % 10,21 oranında ortaokul mezunu anne, % 20,02 oranında lise mezunu anne, % 16,69 oranında üniversite mezunu anne ve % 7,37 oranında yüksek lisans ve üstü mezunu annelerin çocukları oluşturmuştur. % 31,43 oranında annenin eğitim durumu ise bilinmemektedir.

Tablo 1.8. Baba Eğitim Durumuna Göre 3. Sınıf öğrencilerinin ön test-son testte verdiği cevap (Konyaaltı Bölgesi):

Yatay düzlemde belirtilen rakamların anlamları:

1: Babası Okur-yazar olmayan öğrenci

2: Babası ilkokul mezunu olan öğrenci

3: Babası ortaokul mezunu olan öğrenci

4: Babası lise mezunu olan öğrenci

5: Babası üniversite mezunu olan öğrenci

6: Babası üniversite üstü mezunu olan öğrenci

7: Babasının mezuniyetini bilmeyen ya da cevap vermeyenler. Şeklindedir.

Dikey düzlemdeki rakamlar ise; ön test ve son testteki doğru cevap veren kişi sayılarını ifade etmektedir.

Tablo 1.9. Ön test-son testte babanın eğitim durumuna göre çocuğun verdiği doğru cevap sayısı (Konyaaltı Bölgesi):

Baba Eğitim Durumu	Ön test	Yüzde (%)	Son test	Yüzde (%)
Babası Okur-yazar olmayan öğrenci	6	1,02	13	1,16
Babası ilkokul mezunu olan öğrenci	30	5,10	62	5,56
Babası ortaokul mezunu olan öğrenci	64	10,88	124	11,13
Babası lise mezunu olan öğrenci	99	16,83	184	16,51
Babası üniversite mezunu olan öğrenci	152	25,85	288	25,85
Babası üniversite üstü mezunu olan öğrenci	52	8,84	85	7,63
Babası mezuniyetini bilmeyen yada cevap vermeyenler	185	31,46	358	32,13
TOPLAM	588	100	1114	100

Konyaaltı Bölgesi'nde 204 3. sınıf öğrencisi ön test ve son teste katılmıştır. Öğrencilere engelli bireylerle ilgili 8 soru sorulmuştur.

204 öğrenci ön testte toplamda 588 doğru cevap vermiştir. Doğru cevap verme yüzdesi ise % **36.02**'dir.

Son testte ise bu sayı artarak doğru cevap sayısı 1114 olmuştur. Doğru cevap verme yüzdesi ise % **68,25**'tir.

Doğru cevap veren kişi sayısı toplamda % 32,23 artmıştır.

Ön testte toplam cevap sayısı 588 iken son testte toplam cevap sayısı 1114 olmuştur. Doğru cevap sayısı artışı 526'dır.

Doğru cevap verme sayı artış yüzdesi %89,45'tir.

Araştırmaya katılan 3. sınıf öğrencilerinin baba eğitim durumlarına göre ön testte sorulara doğru cevap verme oranları; % 1,02 oranında okuma yazma bilmeyen baba, % 5,10 oranında ilkokul mezunu baba, % 10,88 oranında ortaokul mezunu baba, % 16,83 oranında lise mezunu baba, % 25,85 oranında üniversite mezunu baba ve % 8,84 oranında yüksek lisans ve üstü mezunu baba çocukları oluşturmuştur. % 31,46 oranında babanın eğitim durumu ise bilinmemektedir.

Araştırmaya katılan 3. sınıf ğrencilerinin baba eğitim durumlarına göre son testte sorulan sorulara doğru cevap verme oranları; % 1,16 oranında okuma yazma bilmeyen anne, % 5,56 oranında ilkokul mezunu anne, % 11,13 oranında ortaokul mezunu anne, % 16,51 oranında lise mezunu anne, % 25,85 oranında niversite mezunu anne ve % 7,63 oranında yüksek lisans ve üstü mezunu annelerin çocukları oluşturmuştur. % 32,13 oranında annenin eğitim durumu ise bilinmemektedir.

2. ZEYTİNKÖY BÖLGESİ
ÖĞRENCİLERİN GENEL DURUM VE SAYILARI

ZEYTİNKÖY BÖLGESİ		
OKUL ADI	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖZEL EĞİTİM ÖĞRENCİ SAYISI
İNÖNÜ İ.O	74	16
GÜLTEKİN İ.O	30	10
KAZIM ŞANÖZ İ.O	132	10
TOPLAM	236	36

Proje süresi boyunca Zeytinköy Bölgesinden 236 3. sınıf öğrencisi; 36 özel eğitim sınıfı öğrencisi verilen eğitimlere katılmıştır.

Bu öğrencilerden özel eğitim öğrencilerine ön test-son test uygulanmamış olup, 236 3. sınıf öğrencilerinin 235'i ön test-son test uygulamasına katılmıştır.

VELİLERİN GENEL DURUM VE SAYILARI

ZEYTİNKÖY		
OKUL ADI	VELİ SAYISI	ÖZEL EĞİTİM SINIFI VELİ SAYISI
İNÖNÜ İ.O	12	3
GÜLTEKİN İ.O	9	0
KAZIM ŞANÖZ İ.O	20	3
TOPLAM	41	6

Proje süresi boyunca Zeytinköy Bölgesinden 41, 3. sınıf öğrenci velisi; 6 özel eğitim sınıfı öğrenci velisi verilen eğitimlere katılmıştır.

Tablo 2.1. Öğrencilerin Anne-Baba Eğitim Seviyesini Bilme Durumu Dağılımı (Zeytinköy Bölgesi):

Eğitim Durumu	Anne Eğitim Seviyesi Sayı (N)	Yüzde (%)	Baba Eğitim Seviyesi Sayı (N)	Yüzde (%)
Okur-Yazar Değil	25	10,63	16	6,80
İlkokul Mezunu	38	16,17	36	15,31
Orta Okul Mezunu	35	14,89	26	11,06
Lise Mezunu	21	8,93	20	8,51
Üniversite	11	4,68	20	8,51
Üniversite Üzeri Eğitim	11	4,68	10	4,25
Bilinmeyen	94	40	107	45,53
Genel Toplam	235	100	235	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin, % 10,63'ü annesinin okuma yazma bilmediğini, % 16,17'si annesinin ilkokul mezunu olduğunu, % 14,89'u annesinin ortaokul mezunu olduğunu, % 8,93'ü annesinin lise mezunu olduğunu, % 4,68'i annesinin üniversite mezunu olduğunu, % 4,68'i annesinin yüksek lisans ve üstü mezunu olduğunu bilmektedir.

%40'ı ise annesinin eğitim durumunu bilinmemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, % 6,80'i babasının okuma yazma bilmediğini, % 15,31'i babasının ilkokul mezunu olduğunu, % 11,06'sı babasının ortaokul mezunu olduğunu, % 8,51'i babasının lise mezunu olduğunu, % 8,51'i babasının üniversite mezunu olduğunu, % 4,25'i babasının yüksek lisans ve üstü mezunu olduğunu bilmektedir.

%45,53'ü ise babasının eğitim durumunu bilinmemektedir.

Tablo 2.2. Özel Eğitim Sınıfı Öğrenci Velilerinin Eğitim Seviyesi Dağılımı(Zeytinköy Bölgesi):

Eğitim Durumu	Anne Eğitim Seviyesi Sayı (N)	Yüzde (%)	Baba Eğitim Seviyesi Sayı (N)	Yüzde (%)
Okur-Yazar Değil	1	50	0	0
İlkokul Mezunu	1	50	0	0
Orta Okul Mezunu	0	0	1	25
Lise Mezunu	0	0	1	25
Üniversite	0	0	2	50
Üniversite Üzeri Eğitim	0	0	0	0
Genel Toplam	2	100	4	100

Araştırmaya katılan örneklem grubuna iki tane anne katılmış olup, annelerden birinin okur-yazar olmadığı diğerinin ise ilkokul mezunu olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan örneklem grubuna 4 tane baba katılmış olup; babalardan birin ortaokul, birinin lise, ikisinin ise üniversite mezunu olduğu görülmüştür.

Tablo 2.3. 3. Sınıf Öğrenci Velilerinin Eğitim Seviyesi Dağılımı (Zeytinköy Bölgesi):

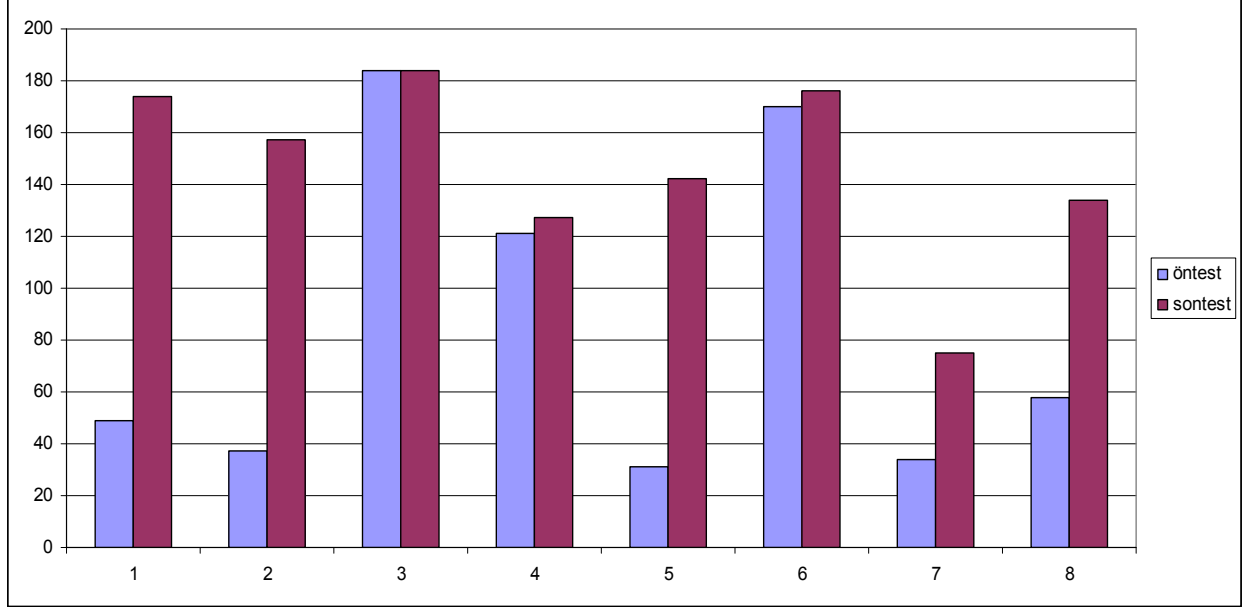
Eğitim Durumu	Anne Eğitim Seviyesi Sayı (N)	Yüzde (%)
Okur-Yazar Değil	12	29,26
İlkokul Mezunu	19	46,34
Orta Okul Mezunu	3	7,31
Lise Mezunu	6	14,63
Üniversite	0	0
Üniversite Üzeri Eğitim	0	0
Bilinmeyen	1	2,43
Genel Toplam	41	100

Araştırmaya katılan örneklem grubunu, % 29,26 oranında okuma yazma bilmeyen anne, % 46,34 oranında ilkokul mezunu anne, % 7,31 oranında ortaokul mezunu anne, % 14,63 oranında lise mezunu anne, % 0 oranında üniversite mezunu annelerin çocukları oluşturmuştur. Üniversite mezunu ve üniversite üstü eğitim almış anne bulunmamaktadır. % 2,43 oranında annenin eğitim durumu ise bilinmemektedir.

Araştırmaya katılan örneklem grubuna baba katılmamıştır.

Zeytinköy Bölgesi'nde 235 3. sınıf öğrencisine ön test-son test uygulanmıştır. Test sorularında verilen doğru cevap sayıları ve yüzdelerin grafik (tablo 2.4) ve tablo (tablo 2.5) olarak değerlendirilmesi gösterilmiştir.

Tablo 2.4. Zeytinköy 3. Sınıf öğrencilerinin ön test-son test sorularının değerlendirilmesi:

Yatay düzlemde belirtilen rakamların anlamları:

- 1:** 1. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 2:** 2. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 3:** 3. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 4:** 4. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 5:** 5. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 6:** 6. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 7:** 7. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı
- 8:** 8. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı. Şeklindedir.

Dikey düzlemdeki rakamlar ise; ön test ve son testteki doğru cevap veren kişi sayılarını ifade etmektedir.

Tablo 2.5. Zeytinköy Bölgesi 3. Sınıf öğrencilerinin ön test –son test doğru cevap sayılarının değerlendirilmesi:

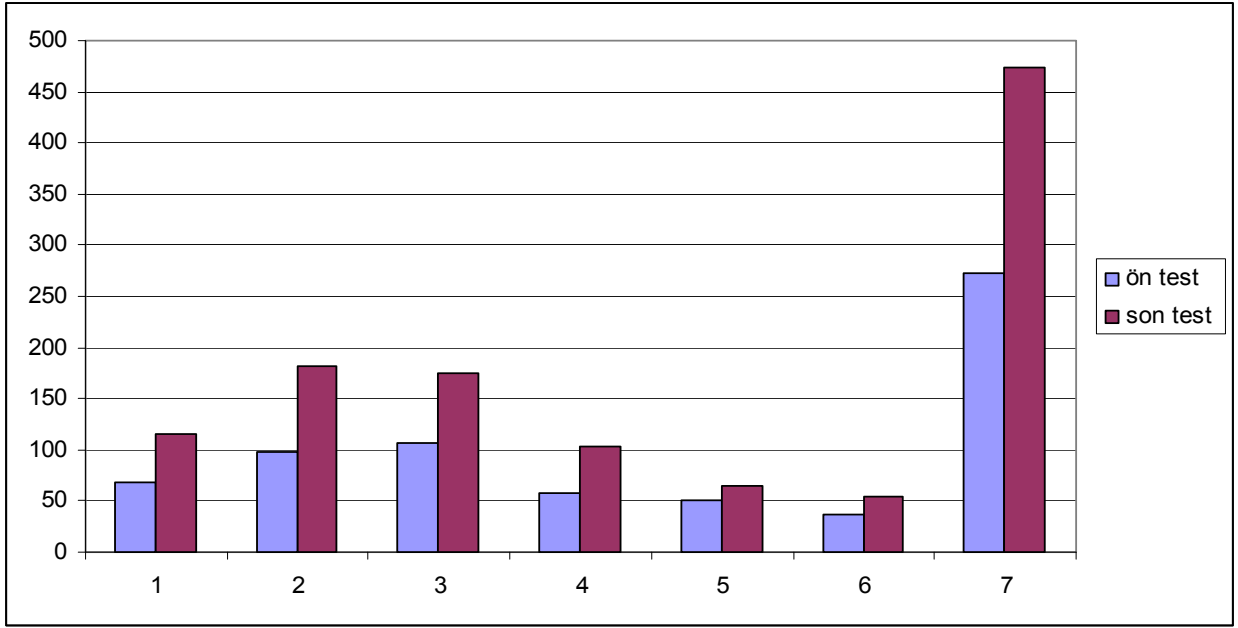
		Ön test	Yüzde (%)	Son test	Yüzde (%)
1.	1. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	49	20,9	174	75,05
2.	2. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	37	15,8	157	66,9
3.	3. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	184	78,23	184	78,3
4.	4. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	121	51,48	127	54,04
5.	5. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	31	13,2	142	60,5
6.	6. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	170	72,34	176	74,9
7.	7. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	34	14,47	75	31,9
8.	8. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı	58	24,7	134	52,02
Ankete katılan öğrenci sayısı					
TOPLAM		235		235	
ORTALAMA ORAN		Ort. Yüzde (% 36,39)		Ort. Yüzde (% 61,20)	

- ✓ 1. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 49'dan 174'e, yüzdesi ise %20,09'dan 75,15'e çıkmıştır.
- ✓ 2. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 37'tedan 157'ye, yüzdesi ise %15,08'den 66,9'a çıkmıştır.
- ✓ 3. Sorunun cevabı kişisel olduğu için değerlendirilmeye alınmamıştır.
- ✓ 4. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 121'den 127'ye, yüzdesi ise %51,48'den 54,04'e çıkmıştır.
- ✓ 5. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 31'den 142'ye, yüzdesi ise % 13,02'den 30,05'e çıkmıştır.
- ✓ 6. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 170'den 176'ya, yüzdesi ise % 72,34'den 74,9'a çıkmıştır.

- ✓ 7. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 34'ten 75'e, yüzdesi ise % 14,47'den 31,9'a çıkmıştır.
- ✓ 8. Soruya doğru cevap veren öğrenci sayısı 58'den 134'e, yüzdesi ise % 24,7'den % 52,02'ye çıkmıştır

Ortalama Yüzde ön testte % 36,39 iken son testte % 61,20 olmuştur. Ortalama yüzde % 24,81 artmıştır.

Tablo 2.6. Anne eğitim durumuna göre 3. sınıf öğrencilerinin ön test-son testte verdiği cevap (Zeytinköy):

Yatay düzlemde belirtilen rakamların anlamları:

1: Annesi Okur-yazar olmayan öğrenci

2: Annesi ilkokul mezunu olan öğrenci

3: Annesi ortaokul mezunu olan öğrenci

4: Annesi üniversite mezunu olan öğrenci

5: Annesi üniversite mezunu olan öğrenci

6: Annesi üniversite üstü mezunu olan öğrenci

7: Annesi mezuniyetini bilmeyen ya da cevap vermeyenler. Şeklindedir.

Dikey düzlemdeki rakamlar ise; ön test ve son testteki doğru cevap veren kişi sayılarını ifade etmektedir.

Tablo 2.7. Ön test-son testte annenin eğitim durumuna göre çocuğun verdiği doğru cevap sayısı (Zeytinköy Bölgesi):

Anne eğitim durumuna göre doğru cevaplanan soru sayısı	Ön test	Yüzde (%)	Son test	Yüzde (%)
Annesi Okur-yazar olmayan öğrenci	69	9,98	115	9,83
Annesi ilkokul mezunu olan öğrenci	98	14,18	182	15,56
Annesi ortaokul mezunu olan öğrenci	106	15,34	175	14,97
Annesi lise mezunu olan öğrenci	58	8,39	103	8,81
Annesi üniversite mezunu olan öğrenci	50	7,23	65	5,56
Annesi üniversite üstü mezunu olan öğrenci	37	5,35	55	4,70
Annesi mezuniyetini bilmeyen yada cevap vermeyenler	273	39,50	474	40,54
TOPLAM	691	100	1169	100

Zeytinköy Bölgesi'nde 235 3. sınıf öğrencisi ön test ve son teste katılmıştır. Öğrencilere engelli bireylerle ilgili 8 soru sorulmuştur.

235 öğrenci ön testte toplamda 691 doğru cevap vermiştir. Doğru cevap verme yüzdesi ise % **36,75'dir**.

Son testte ise bu sayı artarak doğru cevap sayısı 1169 olmuştur. Doğru cevap verme yüzdesi ise % **62,18'tir**.

Doğru cevap veren kişi sayısı toplamda % 25,43 artmıştır.

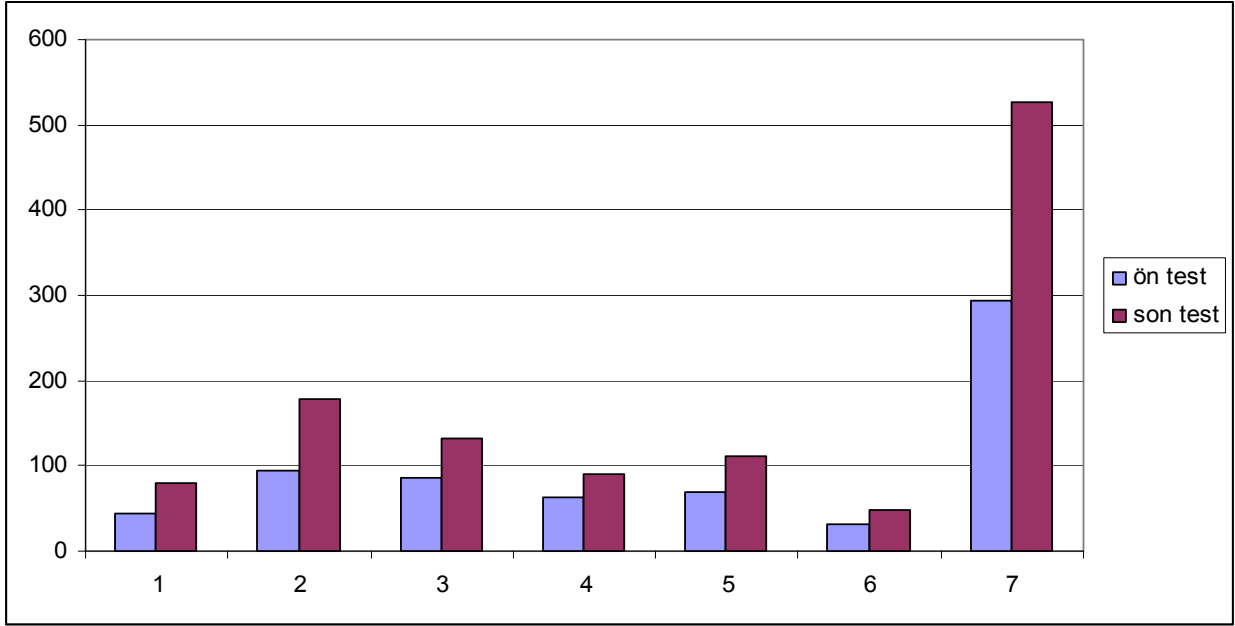
235 öğrenci ön testte toplamda 691 doğru cevap vermiş son testte ise bu sayı artarak doğru cevap sayısı 1169 olmuştur. Doğru cevap sayısı artışı 478'dir.

Doğru cevap veren kişi sayısı toplamda % 69,17 artmıştır.

Araştırmaya katılan 3. sınıf öğrencilerinin anne eğitim durumlarına göre ön testte sorulara doğru cevap verme oranları; % 9,98 oranında okuma yazma bilmeyen anne, % 14,18 oranında ilkokul mezunu anne, % 15,34 oranında ortaokul mezunu anne, % 8,39 oranında lise mezunu anne, % 7,23 oranında üniversite mezunu anne ve % 5,35 oranında yüksek lisans ve üstü mezunu annelerin çocukları oluşturmuştur. % 39,50 oranında annenin eğitim durumu ise bilinmemektedir.

Araştırmaya katılan 3. sınıf öğrencilerinin anne eğitim durumlarına göre son testte sorulan sorulara doğru cevap verme oranları; % 9,83 oranında okuma yazma bilmeyen anne, % 15,56 oranında ilkokul mezunu anne, % 14,97 oranında ortaokul mezunu anne, % 8,81 oranında lise mezunu anne, % 5,56 oranında üniversite mezunu anne ve % 4,70 oranında yüksek lisans ve üstü mezunu annelerin çocukları oluşturmuştur. % 40,54 oranında annenin eğitim durumu ise bilinmemektedir.

Tablo 2.8. Baba eğitim durumuna göre 3. sınıf öğrencilerinin ön test-son testte verdiği cevap (Zeytinköy Bölgesi):

Yatay düzlemde belirtilen rakamların anlamları:

- 1: Babası Okur-yazar olmayan öğrenci
- 2: Babası ilkokul mezunu olan öğrenci
- 3: Babası ortaokul mezunu olan öğrenci
- 4: Babası üniversite mezunu olan öğrenci
- 5: Babası üniversite mezunu olan öğrenci
- 6: Babası üniversite üstü mezunu olan öğrenci
- 7: Babası mezuniyetini bilmeyen ya da cevap vermeyenler. Şeklindedir.

Dikey düzlemdeki rakamlar ise; ön test ve son testteki doğru cevap veren kişi sayılarını ifade etmektedir.

Tablo 2.9. Ön test-son testte babanın eğitim durumuna göre çocuğun verdiği doğru cevap sayısı (Zeytinköy Bölgesi):

Baba eğitim durumuna göre doğru cevaplanan soru sayısı	ön test	Yüzde (%)	son test	Yüzde (%)
Babası Okur-yazar olmayan öğrenci	44	6,43	79	6,78
Babası ilkokul mezunu olan öğrenci	95	13,88	178	15,27
Babası ortaokul mezunu olan öğrenci	87	12,71	133	11,41
Babası lise mezunu olan öğrenci	62	9,06	90	7,72
Babası üniversite mezunu olan öğrenci	70	10,23	111	9,52
Babası üniversite üstü mezunu olan öğrenci	32	4,67	48	4,12
Babası mezuniyetini bilmeyen yada cevap vermeyenler	294	42,98	526	45,15
TOPLAM	684	100	1165	100

Zeytinköy Bölgesi'nde 235 3. sınıf öğrencisi ön test ve son teste katılmıştır. Öğrencilere engelli bireylerle ilgili 8 soru sorulmuştur.

235 öğrenci ön testte toplamda 684 doğru cevap vermiştir. Doğru cevap verme yüzdesi ise % **36,38'dir**.

Son testte ise bu sayı artarak doğru cevap sayısı 1165 olmuştur. Doğru cevap verme yüzdesi ise % **61,96'tir**.

Doğru cevap veren kişi sayısı toplamda % 25,58 artmıştır.

235 öğrenci ön testte toplamda 684 doğru cevap vermiş son testte ise bu sayı artarak doğru cevap sayısı 1165 olmuştur. Doğru cevap sayısı artışı 481'dir.

Doğru cevap veren kişi sayısı toplamda % 70,32 artmıştır.

Araştırmaya katılan 3. sınıf öğrencilerinin baba eğitim durumlarına göre ön testte sorulan sorulara doğru cevap verme oranları; % 6,43 oranında okuma yazma bilmeyen baba, % 13,88 oranında ilkokul mezunu baba, % 12,71 oranında ortaokul mezunu baba, % 9,06 oranında lise mezunu baba, % 10,23 oranında üniversite mezunu baba ve % 4,67 oranında yüksek lisans ve üstü mezunu baba çocukları oluşturmuştur. % 42,98 oranında babanın eğitim durumu ise bilinmemektedir.

Araştırmaya katılan 3. sınıf ğrencilerinin baba eğitim durumlarına göre son testte sorulan sorulara doğru cevap verme oranları; % 6,78 oranında okuma yazma bilmeyen baba, % 15,27 oranında ilkokul mezunu baba, % 11,41 oranında ortaokul mezunu baba, % 7,72 oranında lise mezunu baba, % 9,52 oranında niversite mezunu baba ve % 4,12 oranında yüksek lisans ve üstü mezunu babaların çocukları oluşturmuştur. % 45,15 oranında babanın eğitim durumu ise bilinmemektedir.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmaya, 215 kız, 224 erkek olmak üzere toplam 439 3.sınıf öğrenci katılmıştır.3.sınıf öğrenci velilerinin 38'i kadın, 9'u erkektir. Özel eğitim sınıfı öğrenci velilerinin 26'sı katılmıştır. Örneklem grubunun genel dağılımı şu şekilde özetlenmektedir:

Öğrenci Eğitimleri:

Konyaaltı Bölgesi'nin 3. Sınıf Öğrencilerinin anne-babalarının eğitim durumlarını bilme oranı:

3. Sınıf öğrencilerinin ortalama % 32,59 'unun anne ve babalarının eğitim durumlarını bilmedikleri görülmektedir.

Sık görülen yüzdelerin arasında annelerin %21,07'sinin, babaların da % 17,15'inin lise mezunu; annelerin %16,6'sının babaların da %24,01'inin üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Zeytinköy Bölgesi'nin 3. Sınıf Öğrencilerinin anne-babalarının eğitim durumlarını bilme oranı:

3. Sınıf öğrencilerinin ortalama 42,76'sının anne ve babalarının eğitim durumlarını bilmedikleri görülmektedir.

Sık görülen yüzdelerin arasında annelerin %16,17'sinin, babaların da %15,31'inin ilkokul mezunu; annelerin %14,89'unun; babaların da %11,06'sının ortaokul mezunu olduğu görülmektedir.

Konyaaltı Bölgesi Anne Eğitim Durumuna Göre Ön test- Son testte Öğrencilerin Verdiği Doğru Cevap Sayı Oranları:

Konyaaltı Bölgesi'nde 204 Öğrenci ön teste katılmıştır. Öğrenciler kendilerine sorulan engelli bireylerle ilgili 8 genel soruyu cevaplamışlardır. Öğrencilerinin verdikleri doğru cevap sayılarında annenin eğitim durumunun verilen doğru cevap sayısına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda ortaokul ve lise mezunu annelerin çocuklarının verdiği doğru cevap sayısının diğerlerine göre daha fazla olduğu bulunmuştur.

Konyaaltı Bölgesi'nde 204 Öğrenci son teste katılmıştır. Öğrenciler kendilerine sorulan engelli bireylerle ilgili 8 genel soruyu cevaplamışlardır. Öğrencilerinin verdikleri doğru cevap sayılarında annenin eğitim durumunun verilen doğru cevap sayısına etkisi incelenmiştir.

Araştırma sonucunda lise ve üniversite mezunu annelerin çocuklarının verdiği doğru cevap sayısının diğerlerine göre daha fazla olduğu bulunmuştur.

Konyaaltı Bölgesi Baba Eğitim Durumuna Göre Ön test- Son testte Öğrencilerin Verdiği Doğru Cevap Sayı Oranları:

Konyaaltı Bölgesi'nde 204 Öğrenci ön teste katılmıştır. Öğrenciler kendilerine sorulan engelli bireylerle ilgili 8 genel soruyu cevaplamışlardır. Öğrencilerinin verdikleri doğru cevap sayılarında babanın eğitim durumunun verilen doğru cevap sayısına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda lise ve üniversite mezunu babaların çocuklarının verdiği doğru cevap sayısının diğerlerine göre daha fazla olduğu bulunmuştur.

Konyaaltı Bölgesi'nde 204 Öğrenci son teste katılmıştır. Öğrenciler kendilerine sorulan engelli bireylerle ilgili 8 genel soruyu cevaplamışlardır. Öğrencilerinin verdikleri doğru cevap sayılarında babanın eğitim durumunun verilen doğru cevap sayısına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda lise ve üniversite mezunu babaların çocuklarının verdiği doğru cevap sayısının diğerlerine göre daha fazla olduğu bulunmuştur.

Zeytinköy Bölgesi Anne Eğitim Durumuna Göre Ön test- Son testte Öğrencilerin Verdiği Doğru Cevap Sayı Oranları:

Zeytinköy Bölgesi'nde 235 Öğrenci ön teste katılmıştır. Öğrenciler kendilerine sorulan engelli bireylerle ilgili 8 genel soruyu cevaplamışlardır. Öğrencilerinin verdikleri doğru cevap sayılarında annenin eğitim durumunun verilen doğru cevap sayısına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda ilkokul ve ortaokul mezunu annelerin çocuklarının verdiği doğru cevap sayısının diğerlerine göre daha fazla olduğu bulunmuştur.

Zeytinköy Bölgesi'nde 235 Öğrenci son teste katılmıştır. Öğrenciler kendilerine sorulan engelli bireylerle ilgili 8 genel soruyu cevaplamışlardır. Öğrencilerinin verdikleri doğru cevap sayılarında annenin eğitim durumunun verilen doğru cevap sayısına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda ilkokul ve ortaokul mezunu annelerin çocuklarının verdiği doğru cevap sayısının diğerlerine göre daha fazla olduğu bulunmuştur.

Zeytinköy Bölgesi Baba Eğitim Durumuna Göre Ön test- Son testte Öğrencilerin Verdiği Doğru Cevap Sayı Oranları:

Zeytinköy Bölgesi'nde 235 Öğrenci ön teste katılmıştır. Öğrenciler kendilerine sorulan engelli bireylerle ilgili 8 genel soruyu cevaplamışlardır. Öğrencilerinin verdikleri doğru cevap sayılarında babanın eğitim durumunun verilen doğru cevap sayısına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda ilkokul ve ortaokul mezunu babaların çocuklarının verdiği doğru cevap sayısının diğerlerine göre daha fazla olduğu bulunmuştur.

Zeytinköy Bölgesi'nde 235 Öğrenci ön teste katılmıştır. Öğrenciler kendilerine sorulan engelli bireylerle ilgili 8 genel soruyu cevaplamışlardır. Öğrencilerinin verdikleri doğru cevap sayılarında babanın eğitim durumunun verilen doğru cevap sayısına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda ilkokul ve ortaokul mezunu babaların çocuklarının verdiği doğru cevap sayısının diğerlerine göre daha fazla olduğu bulunmuştur.

ÖNERİLER

1. Özel eğitim sınıfı bulunan okullarda engelli öğrencilere karşı örnek, olumlu davranış geliştirme çalışmaları mutlaka yapılmalı ve devam ettirilmelidir.
2. Özel eğitim sınıfı öğrencilerine yönelik branş derslerinin (resim, beden eğitimi, müzik) olması gerekmektedir.
3. İkokul öğrencilerine değerler eğitimi kapsamında engelli birey ile iletişim ve empati kurma becerilerinin gelişmesi gerekmektedir.
4. Özel eğitim sınıfı öğrencilerini kendi içinde hafif, orta, ağır şeklinde sınıflandırırken bireyin fiziksel ve mental gelişimi çok iyi değerlendirmelidir. Sınıf içerisindeki öğrenci diğer öğrencilerin gelişimini olumsuz etkilememelidir. Öğretmen raporları dikkate alınarak öğrencinin uygun sınıfa yerleşmesi sağlanmalıdır.
5. İlkokul öğrencilerine ebeveynleriyle birlikte vakit geçirmelerini sağlamak, aile içinde de farkındalık oluşturmak için hafta sonu evde araştırma ve inceleme yaparak hazırlayabilecekleri proje ödevleri verilebilir.
6. Çocuklara verilen eğitimlerin sınıf öğretmenleri yerine, tanımadıkları başka bir grup eğitici tarafından verilmesinin daha etkili olacağı düşünülmüştür.
7. Zeyinköy bölgesinde bulunan ilkokul öğrencilerinin eğitim ve öğretimdeki başarıları dikkate alınarak sınıf geçirilmeli; özel eğitim sınıfında bulunan öğrencilere göre hızlı öğrenen, kendi sınıfında bulunan öğrencilere göre yavaş öğrenen öğrenciler, düşük benlik algısı yönünden gözetilmeli, desteklenmelidir.
8. Zeytinköy bölge halkına etkili ana-baba eğitimi verilmelidir. Eğitimin daha etkili ve kalabalık bir kitleye hitap etmesi için ön hazırlıkların iyi bir şekilde yapılması gerekmektedir.
9. Bölge hekimi, özel eğitim sınıfı öğrencileri için belli aralıklarla okul ziyaretinde bulunmalı, sağlık sorunu yaşayan öğrenciler (epilepsi, diyabet) hakkında sınıf öğretmenine bilgi vermelidir.
10. Hizmet sunum sisteminin mevcut durumunu analiz etmek, kurumlar arası etkin işbirliği sağlamak, bu alanda çalışan personelin kapasitesini arttırılabilir.
11. Engellilerin yaşamın her alanına dahil edilmesi açısından, görevlilerin duyarlılıkları geliştirilmelidir.

- 12.** Özel eğitim sınıfı öğrencilerine Bakanlık tarafından temin edilen ücretsiz servislerin servis hostesi olmaması karışıklıklara yol açtığı için servis hostesi olması gerekir.
- 13.** Engellilere ve ailelerine bilgi sunma, engellilere profesyonel bakım sağlamanın artırılması gerekli olabilir.
- 14.** Bakım ve rehabilitasyon hizmetleri hakkının, gelir düzeyi ve engellilik durumuna göre kapsamca genişletilmesi gerekebilir ve/veya yardım düzeyinin daha da artırılması gerekebilir.
- 15.** Halk sağlığı ve sosyal güvenlik sistemleri, örneğin işitme cihazları gibi yardımcı malzemelerin ve sağlık hizmetlerinin maliyetinin daha büyük bir bölümünü karşılayabilir.
- 16.** Hizmetleri kırsal yörelere ve tüm bölgelere ulaştırmak için ek çabalar gerekebilir.

KAYNAKÇA

1. Hacettepe Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü Yayınlanmamış Ders Notları
2. BAYKOÇ, N. (2010). Öğretmenlik Programları için Özel Eğitim. Gündüz Yayıncılık.
3. CEYLAN, R., ARAL, N. (2005) Gazi Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi, Yayınlanmamış Makale.
4. BAYKOÇ DÖNMEZ, N. (2007). Özel Gereksinimli Çocuklar ve Birlikte Eğitim.
5. BAYKOÇ DÖNMEZ, N. (2007). Özel Gereksinimli Çocuklar ve Birlikte Eğitim.
6. BAYKOÇ DÖNMEZ, N. (1994) Zihinsel Engelli Çocuklarla İlgili Yeni Çalışmalar. Zihinsel Engelli Çocukların Temel Sorunları. Eğitilebilir Çocuklar İş Okulu Çalışmaları Yayın No:1
7. BAYKOÇ DÖNMEZ, N. (1994) Zihinsel Engelli Çocuklarla İlgili Yeni Çalışmalar. Zihinsel Engelli Çocukların Temel Sorunları. Eğitilebilir Çocuklar İş Okulu Çalışmaları Yayın No:1
8. KARGIN, T. , BAYDIK, B. (2002) “Kaynaştırma Ortamındaki İşiten Öğrencilerin İşitme Engelli Akranlarına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi. MEB İşitme Engelliler PDF Dosyası.
9. BAYKOÇ DÖNMEZ, N. (2007). Özel Gereksinimli Çocuklar ve Birlikte Eğitim.
10. T.C. MEB. Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Zihinsel Yetersizliği Olan Bireyler İçin Performans Belirleme Formu.

SENEMOĞLU, N. (2007). Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulama. Gönül Yayıncılık.
11. <http://www.downturkiye.com/> Down Türkiye Down Sendromu Derneği

SİNASON, V. (2002) Çocuğunuzu Tanıyın, Engelli Çocuk. Altın Kitaplar Yayınları.
12. DARICA, N. TUŞ, Ş. ABİDOĞLU, Ü. Otizm ve Otistik Çocuklar. Özgür Yayınları.

SİNASON, V. (2002) Çocuğunuzu Tanıyın, Engelli Çocuk. Altın Kitaplar Yayınları.
13. *DURDURAN, Y. **BODUR, S. (2009)“Engellilerin Engellilikleri Dışındaki Sağlık Sorunları: Karşılaştırmalı Bir Çalışma” Selçuk Tıp Dergisi.

SENEMOĞLU, N. (2007). Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulama. Gönül Yayıncılık.

14. *DURDURAN, Y. **BODUR, S. (2009)"Engellilerin Engellilikleri Dışındaki Sağlık Sorunları: Karşılaştırmalı Bir Çalışma" Selçuk Tıp Dergisi.

*İl Sağlık Müdürlüğü Ana-Çocuk Sağlığı Ve Aile Planlaması Şube Müdürü, Konya

** Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Konya

http://mevzuat.meb.gov.tr/html/27807_0.html. Millî Eğitim Bakanlığı

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği.

15. T.C. MEB. Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü.

BAYKOÇ, N. (2010). Öğretmenlik Programları için Özel Eğitim. Gündüz Yayıncılık.

16. SİNASON, V. (2002) Çocuğunuzu Tanıyın, Engelli Çocuk. Altın Kitaplar Yayınları.

BAYKOÇ, N. (2010). Öğretmenlik Programları için Özel Eğitim. Gündüz Yayıncılık.

17. *DURDURAN, Y. **BODUR, S. (2009)"Engellilerin Engellilikleri Dışındaki Sağlık Sorunları: Karşılaştırmalı Bir Çalışma" Selçuk Tıp Dergisi.

*İl Sağlık Müdürlüğü Ana-Çocuk Sağlığı Ve Aile Planlaması Şube Müdürü, Konya

** Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Konya

EKLER

Ek 1:

Sevgili Öğrenciler,

Lütfen her soruyu dikkatlice okuyun ve bu cevaplardan kendi durumlarınıza en uygun olanını yanındaki parantezin () içine çarpı (x) işareti koyarak belirtin.

Teşekkür ederiz.

Sağlık Bakanlığı

Antalya Halk Sağlığı Müdürlüğü

Toplum Sağlığı Hizmetleri Şubesi

Bireyi Tanıma Formu

1. Cinsiyetiniz:

1. () Kız

2. () Erkek

2. Okulunuzun Adı:

.....

3. Annenizin Eğitim Durumu

1. () Okur-yazar değil

2. () İlkokul mezunu

3. () Ortaokul mezunu

4. () Lise mezunu

5. () Üniversite mezunu

6. () Üniversite üstü eğitim

7. () Bilmiyorum

5. Babanızın Eğitim Durumu

1. () Okur-yazar değil

2. () İlkokul mezunu

3. () Ortaokul mezunu
4. () Lise mezunu
5. () Üniversite mezunu
6. () Üniversite üstü eğitim
7. () Bilmiyorum

Yönerge: Aşağıda engelli bireyler hakkında bir dizi soru sıralanmıştır. Bunların her biri için uygun gördüğünüz şıkkı işaretleyin.

Teşekkür ederiz.

Sağlık Bakanlığı

Antalya Halk Sağlığı Müdürlüğü

Toplum Sağlığı Hizmetleri Şubesi

ENGELLİ BİREYLERİ BİLİYOR MUYUZ?

1. Kaynaştırma sınıfı nedir? Biliyor musunuz?

- a. Evet b. Hayır

2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi hakkında bilginiz var mı?

- a. Evet b. Hayır

3. Engelli insanlardan korkuyor musunuz?

- a. Evet b. Hayır

4. Engelli öğrenci ile oyun oynadınız mı?

- a. Evet b. Hayır

5. Kaynak oda nedir? Biliyor musunuz?

- a. Evet b. Hayır

6. Normal çocukların gelişim ve özelliklerinden farklı çocukların eğitim ve öğretimini kapsayan çalışmalara denir.

Yukarıdaki boşluğa gelecek tanım hangisidir?

- a. Yaygın eğitim b. Özel eğitim c. Bireysel eğitim

7. Fiziksel engelli çocukların zihinsel gelişimleri normal çocukların gelişimleri ile aynı mıdır?

- a. Evet b. Hayır

8. Hangisi daha sosyaldir?

a. Down Sendromlular

b. Otizmli olanlar

Ek 2:

Sevgili Veliler,

Lütfen her soruyu dikkatlice okuyun ve bu cevaplardan kendi durumlarınıza en uygun olanını yanındaki parantezin () içine çarpı (x) işareti koyarak belirtin.

Sağlık Bakanlığı

Antalya Halk Sağlığı Müdürlüğü

Toplum Sağlığı Hizmetleri Şubesi

Bireyi Tanıma Formu

1.Cinsiyetiniz:

1. () Kadın

2. () Erkek

2. Çocuğunuzun Okulunun Adı:

.....

3. Eğitim Durumunuz:

1. () İlkokul mezunu

2. () Ortaokul mezunu

3. () Lise mezunu

4. () Üniversite mezunu

5. () Üniversite üstü eğitim

Ek 3:

Sevgili Veliler,

Lütfen her soruyu dikkatlice okuyun ve bu cevaplardan kendi durumlarınıza en uygun olanını yanındaki parantezin () içine çarpı (x) işareti koyarak belirtin.

Sağlık Bakanlığı

Antalya Halk Sağlığı Müdürlüğü

Toplum Sağlığı Hizmetleri Şubesi

Bireyi Tanıma Formu**1.Cinsiyetiniz:**

1. () Kadın

2. () Erkek

2. Çocuğunuzun Okulunun Adı:

.....

3. Eğitim Durumunuz:

1. () Okur-yazar değil

2. () İlkokul mezunu

3. () Ortaokul mezunu

4. () Lise mezunu

5. () Üniversite mezunu

6. () Üniversite üstü eğitim

